

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

Foreldrerollen

En undersøkelse om foreldrerollen med fokus på fedre

Gjennomført av Sentio Research Norge

Mai 2018

Innhold

Om undersøkelsen.....	2
Metode.....	2
Presentasjon av resultater	2
Om utvalgene	4
Oppsummering.....	8
Hvem ivaretar barnet og utfører omsorgsoppgaver?.....	12
Forskjeller mellom foreldre med innvandrerbakgrunn og befolkningen generelt.....	14
Omsorg for små barn blant fedre	15
Omsorgsevner og tillit.....	17
Vurdering av egen og den andre forelderens omsorgsevne	17
Oppfatninger om hvem som vet best hva som er best for barnet	18
Tillitt til den andre forelderens omsorgsevne	19
Barnets handlingsmønster	21
Hvem søker barnet trøst hos?	21
Hvem snakker barnet med om vanskelige følelser?	22
Hvem henvender barnet seg til for å leke.....	23
Relasjon til barnet ved skilsmisse	24
Utfordringer, bekymringer og hjelp.....	26
Tilbøyelighet til å søke hjelp ved utfordringer i foreldrerollen	26
Hvor ofte bekymrer man seg for barnet sitt?.....	27
Har man søkt hjelp ved utfordringer?.....	28
Forståelse fra arbeidsgiver ved fravær fra jobb som skyldes barnet.....	29
Møte med tjenestetilbudet	30
Hvem deltar med på vegne av barnet i tjenestetilbudet?	30
Deltagelse alene og sammen med den andre forelderens i møte med tjenestetilbudet	32
Kommunikasjon i møte med tjenestetilbudet sammen med den andre forelderens.....	33
Kommunikasjon i møte med tjenestetilbudet når man er der alene	34
Fedres behov for oppfølging og informasjon	36
Fedres behov for å snakke med helsesøster	36
Behov for å snakke med helsestasjon uten at mor er til stede?	38
Deltagelse i pappagruppe.....	39
Holdninger til rollefordeling	40

Om undersøkelsen

Formålet med undersøkelsen har vært å kartlegge likheter og forskjeller mellom menn og kvinner når det gjelder deres foreldreskap, omsorgspraksis og vurdering av mors og fars rolle i familien. Videre har det vært et ønske om å kartlegge fedres og mødres møte med tjenestetilbudet; herunder hvem som deltar på hvilke arenaer, tilbøyelighet til å søke hjelp og opplevelse av kontakten.

Både helsestasjoner og andre deler av tjenestetilbudet for foreldre, har blitt kritisert for å fokusere nesten utelukkende på mors helse og relasjonen mellom mor og barn. Det har for eksempel vært mye oppmerksomhet omkring svangerskapsdepresjon for mødre, mens vi vet lite om fedres eventuelle tilsvarende utfordringer. Undersøkelsen har derfor egne spørsmål rettet mot fedre for få et innblikk i deres behov for informasjon og tilbud knyttet til foreldrerollen.

Undersøkelsen er gjennomført av Sentio Research Norge på oppdrag for Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Metode

Datainnsamlingen er rettet mot et landsrepresentativt utvalg av foreldre med barn i alderen 0-17 år. Via Norstats webpanel ble det samlet inn svar fra 3000 foreldre i målgruppen. Undersøkelsen er rettet mot individer, ikke par, og det er dermed ingen relasjon mellom mødrene og fedrene som har deltatt i undersøkelsen. Mange av spørsmålene i undersøkelsen handler om praksis og erfaringer knyttet til relasjonen mellom dem og deres barn. For de av foreldrene med flere barn vil dette kunne variere mellom søsknene. Dersom foreldrene hadde flere barn i alderen 0-17 år, ble de derfor bedt om å svare for det barnets som sist hadde fødselsdag, gjennom hele undersøkelsen. På denne måten ble det en tilfeldig fordeling mht. kjønn og alder på det barnet man svarte med utgangspunkt i. Målgruppen for undersøkelsen er både foreldre som bor fulltid sammen med barnet sitt og samværsforeldre. Foreldre uten samvær med barnet er ikke med i undersøkelsen.

I tillegg til det landsrepresentative utvalget med 3000 svar via webpanel, ble det gjennomført en egen datainnsamling rettet mot foreldre med innvandrerbakgrunn som hadde barn i alderen 0-17 år. Som personer med innvandrerbakgrunn regnes de som oppgir at begge av deres foreldre er født i utlandet. Det er utforende å nå denne målgruppen, og webpanel var ikke en aktuell metode. Datainnsamlingen ble derfor gjennomført på telefon, ved bruk av prescreening basert på navn. Totalt ble det samlet inn svar fra 500 foreldre med innvandrerbakgrunn som hadde barn i alderen 0-17 år.

Datainnsamlingen rettet mot befolkningsutvalget og mot utvalget med innvandrerbakgrunn, ble altså gjennomført med bruk av to ulike metoder (webpanel og telefonintervju). For å motvirke at svar ble påvirket av ulike metoder, ble telefonintervjuerne bedt om at svaralternativene på samtlige spørsmål skulle leses opp, og at ingen spørsmål skulle stilles «uhjulpert». Da ble undersøkelsen gjennomført så likt som mulig på tvers av metodene, og respondentene ble presentert for den samme informasjonen og mulige svaralternativer før de avga svar.

Presentasjon av resultater

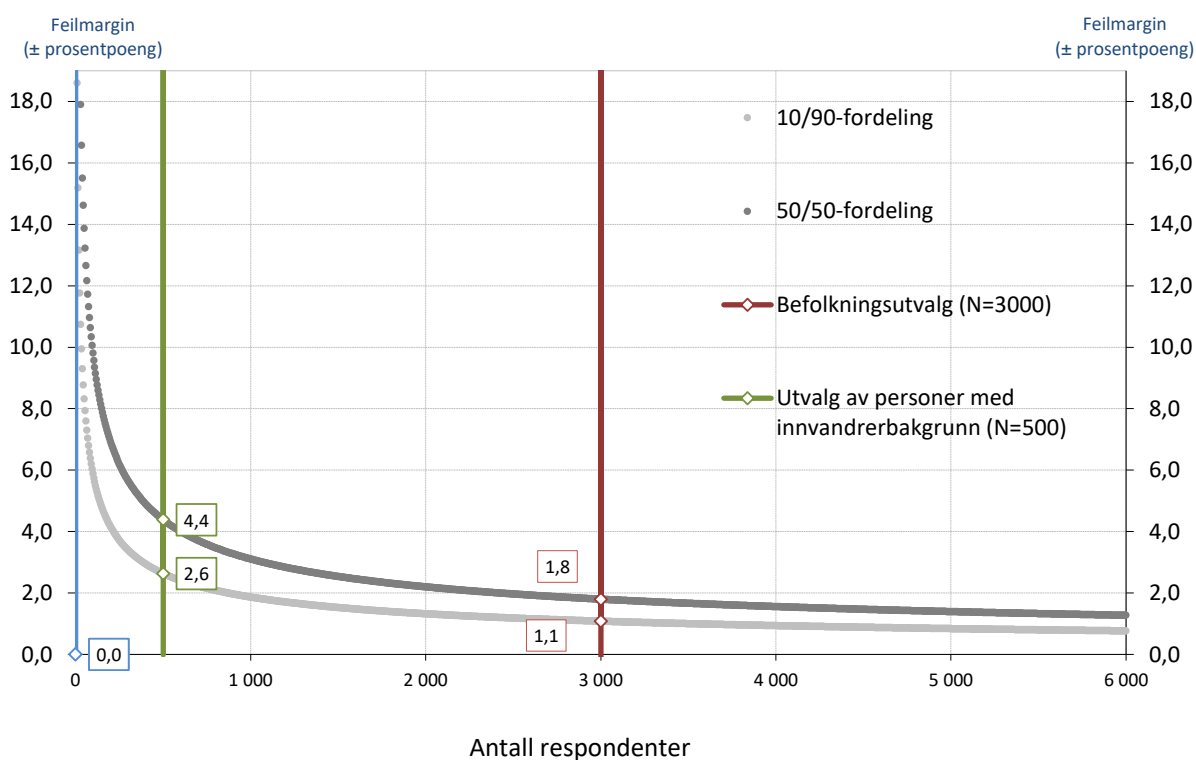
I rapporten blir resultater presentert som prosenter og illustrert ved hjelp av grafikk. Forskjeller mellom fedre og mødre er et gjennomgangstema i rapporten, og resultatene er derfor skilt på kjønn der det er aktuelt.

Feilmarginer

I enhver utvalgsundersøkelse må man ta høyde for feilmarginer for fordelinger (prosentuering). Størrelsen på feilmarginen avhenger av utvalgte størrelse og av resultatet i utvalget. Jo mer prosenten som har en bestemt egenskap, nærmer seg 50, dvs. jo mer heterogent utvalget er, desto større feilmargin må vi regne med. Med et utvalg på 3000 personer, vil feilmarginene i en totalfordeling variere fra 1,1 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 1,8 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. I utvalget av foreldre med innvandrerbakgrunn på 500 vil feilmarginene variere med 2,6 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 4,4 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling.

Når resultatene brytes ned på undergrupper, må man være oppmerksom på at feilmarginene vil øke som følge av at antall respondenter blir færre. Figuren nedenfor viser hvordan feilmarginene utvikler seg ved ulike utvalgsstørrelser og fordelinger.

Figur 1: Illustrasjon på feilmarginer ved ulike utvalgsstørrelser.

Sammenligning mellom grupper

Resultatene for foreldre med innvandrerbakgrunn blir sammenlignet med resultatene i befolkningen generelt. Denne sammenligningen er basert på resultater for utvalget av innvandrere som er gjennomført på telefon (totalt 500 personer), og ikke gruppen med innvandrerbakgrunn vi finner blant de 3000 svarene i den landrepresentative datainnsamlingen, som er en god del mindre. I tillegg blir interessante og relevante forskjeller mellom undergruppene i befolkningsutvalget, f.eks. basert på barnas kjønn og alder, trukket frem i rapporten. Resultater for samtlige undergrupper kan studeres nærmere i rapportens vedlegg. Der viser vi resultater for undergruppene både i det landsrepresentative befolkningsutvalget, og for utvalget av foreldre med innvandrerbakgrunn som er samlet inn på telefon.

I rapportens tabell- og figurvedlegg foreligger det signifikanstesting som viser om noen grupper skiller seg ut ved å svare signifikant annerledes enn motsatsen. F.eks. om kvinner svarer signifikant annerledes enn menn. Signifikante forskjeller illustreres med pil og fargekode. Dersom en forskjell er signifikant kan vi med 90 % sikkerhet hevde at den er reell i populasjonen og ikke skyldes tilfeldigheter.

En del av spørsmålene har svarkategorier som «meg» og «den andre forelderen». I tabell- og figurvedlegget har vi også lagt ved resultater der svarene er kodet om slik at når mor har svart «den andre forelder» er dette kodet til «far», og omvendt. Bakgrunnen for dette er for å kunne se et klarere mønster i resultater basert på de andre bakgrunnsvariablene enn kjønn (f.eks. utdanning og inntekt).

Respondentene ble bedt om å svare på undersøkelsen med utgangspunkt i barnet som sist hadde fødselsdag. De kan selvsagt ha flere barn selv om de svarer på undersøkelsen med utgangspunkt i ett bestemt barn. For enkelhets skyld og språklig variasjon skriver vi av og til foreldre som har barn i alderen XX-XX år, eller foreldre til gutter/jenter, selv om det i utgangspunktet kun betyr at de svarer for et barn i den alderen og av det kjønn.

Om utvalgene

Utvalg vs. Populasjon

Vi har ingen eksakt oversikt over populasjonen av foreldre med barn i alderen 0-17 år. For å kunne vurdere utvalgets sammensetning og representativitet har vi beregnet en omtrentlig populasjon, fordelt på mødre og fedre samt geografi, ved å kombinere ulike opplysninger fra SSB om husholdninger i Norge, inkludert antall husholdninger med barn, gjennomsnittlig antall barn per husholdning, samt opplysninger om barn med gifte, samboende og enslige foreldre.

Tabell 1: Sammenligning av beregnet foreldrepopulasjon og utvalg fordelt på kjønn og geografi.

		Beregnet populasjon		Utvalg		Diff
		Antall	Prosent	Antall	Prosent	
Mødre	Nord-Norge	53754	4,8	134	4,5	-0,3
	Midt-Norge	82297	7,3	247	8,2	0,9
	Vestlandet	132558	11,8	288	9,6	-2,2
	Sørlandet	54662	4,9	115	3,8	-1,0
	Østlandet	134810	12,0	364	12,1	0,1
	Oslo/Akershus	151133	13,5	423	14,1	0,6
Fedre	Nord-Norge	43404	3,9	137	4,6	0,7
	Midt-Norge	69871	6,2	225	7,5	1,3
	Vestlandet	114030	10,2	280	9,3	-0,8
	Sørlandet	45519	4,1	116	3,9	-0,2
	Østlandet	111888	10,0	288	9,6	-0,4
	Oslo/Akershus	129080	11,5	385	12,8	1,3
Total		1123006	100	3002	100	

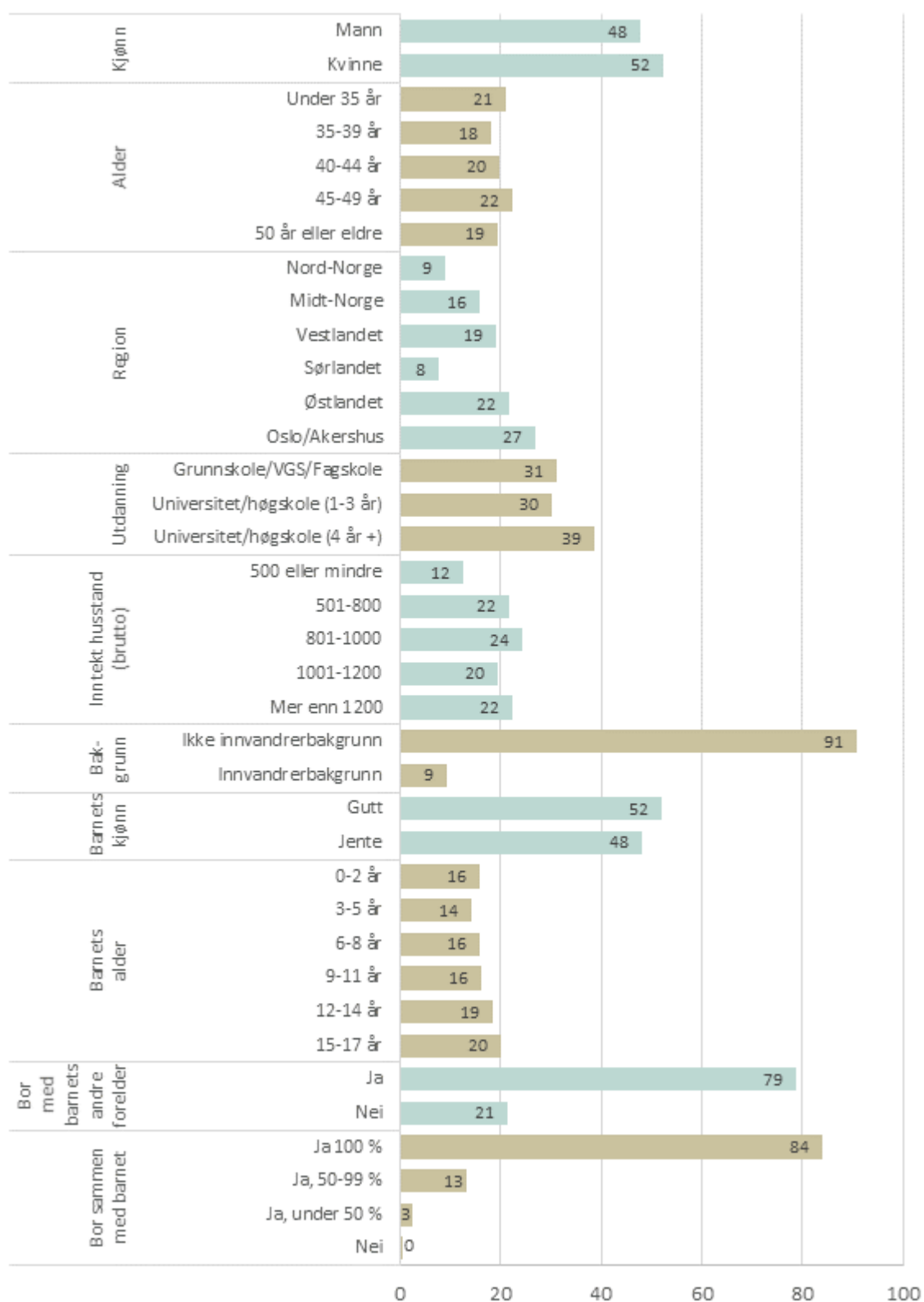
Sammenligning av den beregnede populasjonen og utvalget viser at det er relativt små forskjeller. Det er en liten underrepresentasjon av mødre på Vestlandet, og en svak overrepresentasjon av fedre i Midt-Norge samt i Oslo/Akershus. Dersom det er avvik mellom utvalg og populasjon kan vekting vurderes for å korrigere skjevhetene. Samtidig kan vekting ha uforutsette konsekvenser på variabler

som ikke inngår i grunnlaget for vektingen, og fordelene må dermed vurderes mot ulempene før data vektet. I dette tilfellet er vi nødt til å ta i betraktning at den beregnede populasjonen medfører noe usikkerhet. Videre vurderer vi at forskjellene mellom utvalget og populasjonen er så små at vekting verken er nødvendig eller ønskelig.

Beskrivelse av befolkningsutvalg

Figur 2 viser sammensetningen av befolkningsutvalget med hensyn til bakgrunnsvariablene i undersøkelsen. Det består av 48 % menn og 52 % kvinner, og en forholdsvis jevn fordeling av yngre og eldre foreldre. Omtrent 4 av 10 har utdanning på høyskole/universitet i 4 år eller mer, mens 3 av 10 har høyere utdanning av kortere varighet, og 3 av 10 ikke har høyere utdanning. 52 % av foreldrene svarer med utgangspunkt i guttebarn, mens 48 % svarer med utgangspunkt i en jente. Barn i alle aldersgrupper er godt representert og andelen i de ulike aldersgruppene ligger mellom 14 og 20 %.

Figur 2: Beskrivelse av befolkningsutvalg (webpanel). Prosent. n=3000.

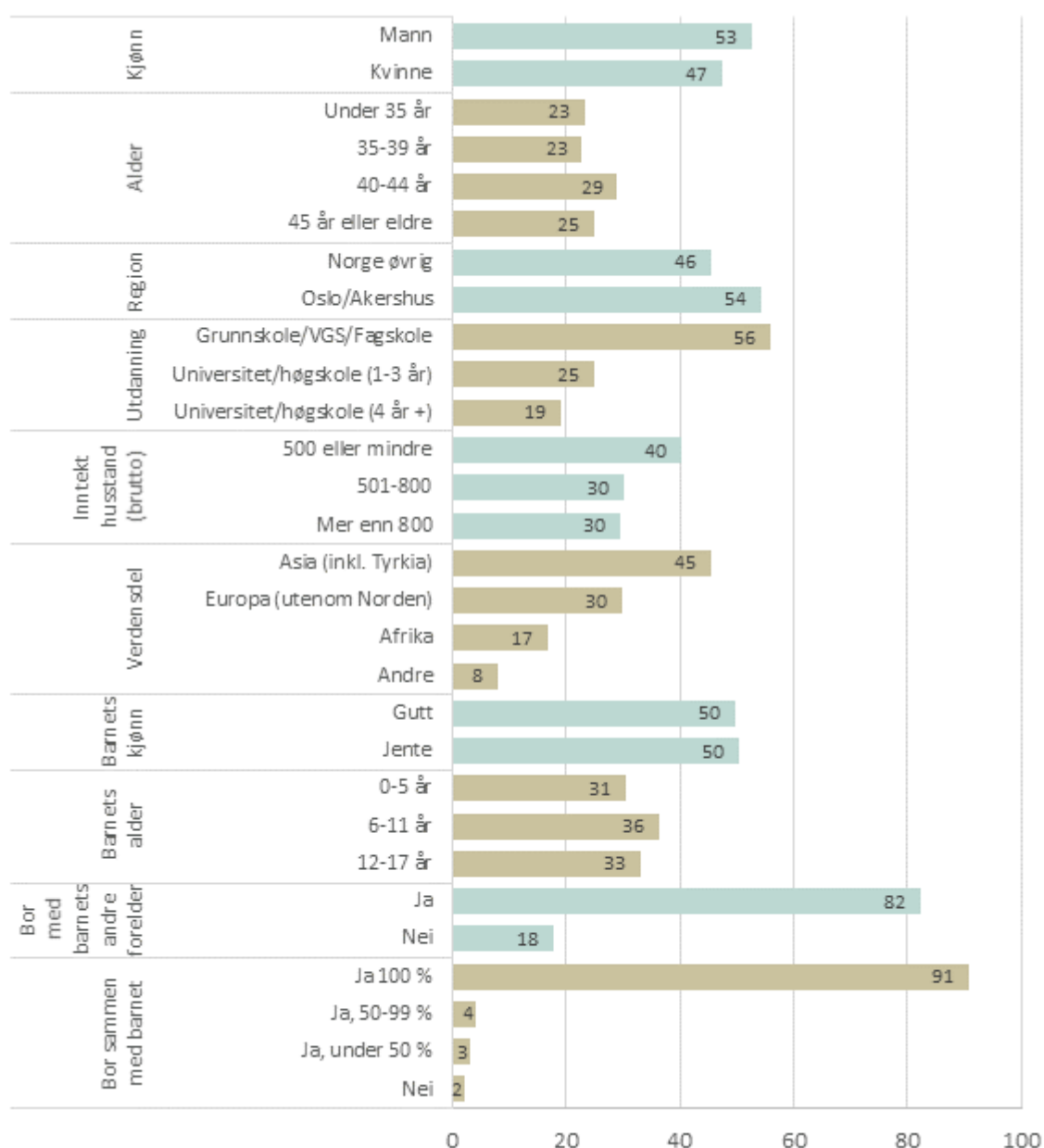

Beskrivelse av utvalget med innvandrerbakgrunn

Når det gjelder utvalget på telefon av personer med innvandrerbakgrunn så har vi i utgangspunktet ingen gode parametere for å kontrollere utvalgets representativitet. Vi kan imidlertid merke oss at det er en god spredning i utvalget med tanke på foreldrenes kjønn, alder, samt kjønn og alder på barnet respondentene svarer med utgangspunkt i. Hovedvekten av utvalget oppgir at deres foreldre er født i Asia (45 %), etterfulgt av Europa (utenom Norden) (30%) og Afrika (17 %). 8 % har foreldre som er født andre steder (utenom Norge), eller oppgir at mor og far er fra ulike verdensdeler.

Sammenlignet med det landsrepresentative befolkningsutvalget ser vi en tydelig høyere andel med lav utdanning og inntekt i utvalget av foreldre med innvandrerbakgrunn. Figuren nedenfor viser hvordan utvalget av foreldrene med innvandrerbakgrunn er sammensatt med hensyn til ulike bakgrunnsvariabler.

Figur 3: Beskrivelse av utvalg av foreldre med innvandrerbakgrunn (begge foreldre født i utlandet). Prosent. n=500.

Oppsummering

Ulike oppfatninger blant mødre og fedre om hvem som ivaretar barnet mest

En betydelig høyere andel av fedrene enn mødre mener begge foreldrene bidrar like mye når det gjelder å ivareta barnet med hensyn til mat, klær, leker, trøst, vennekontakt, aktiviteter og kontakt med tjenesteapparat. Mødrene, på sin side, mener i betydelig større grad enn fedrene at det er mest de selv som ivaretar barnet på disse områdene. Mønsteret er gjennomgående for alle oppgavene det spørres om.

«Klær» er området hvor det tilsynelatende er mest skjevhet i arbeidsfordelingen mellom mor og far, mens «Aktiviteter sammen med barnet» er mest likestilt. På sistnevnte området mener 70 % av fedrene og 58 % av mødre at begge foreldrene deltar like mye, men også her er det mange mødre som mener de selv bidrar mest (38 %). Blant fedrene mener kun 10 % at mor deltar mest på aktiviteter sammen med barnet, mens 20 % mener de selv bidrar mest.

Blant fedre med små barn (0-5 år) mener 73 % at begge foreldrene omtrent like ofte utfører omsorgsoppgaver som å skifte på, mate, bade og legge barnet.¹ Det at mor er mest hjemme (f.eks. i permisjon eller jobber redusert), blir oppgitt som den klart vanligste årsaken i de tilfellene det som oftest er mor som utfører disse oppgavene.

Mødre mener de er bedre enn far, mens far mener de er like gode

Av mødre mener 6 av 10 at de er bedre enn far til å ivareta barnets praktiske behov (klær, mat etc.) og halvparten mener de er best på å møte barnets emosjonelle behov (bli sett, hørt og forstått). Under halvparten mener mor og far er like gode, og omtrent ingen mener far er best.

De fleste fedrene, på sin side, mener at mor og far er omtrent like gode på å ivareta barnets praktiske og emosjonelle behov (6 av 10). I motsetning til mødre er det også en viss andel som anser at barnets andre fordeler er bedre enn dem selv til dette (2-3 av 10), mens kun rundt 1 av 10 mener det er de selv som er best.

Når det gjelder å møte barnets behov for utfordringer og å føle mestring, mener de fleste av både mødre og fedre at begge foreldrene er like gode (hhv. 6 og 7 av 10). Men også på dette området mener en høyere andel mødre enn fedre at de selv er best.

«Mor vet best»

Fedrene opplever i større grad enn mødre at den andre forelder mener de vet bedre enn dem hva som er best for barnet. Det er også en høyere andel fedre enn mødre som ofte eller av og til selv mener at den andre forelder vet bedre enn dem hva som er best for barnet (46 mot 24 %).

Videre opplever kvinner mer tillit fra den andre forelder med hensyn til måten de utøver omsorg for barnet på, enn det menn gjør. 6 av 10 mødre opplever at barnets far har svært høy tillit til dem, mens litt under halvparten av fedrene opplever det samme fra barnets mor. Det er imidlertid svært få av både fedrene og mødre som oppgir at den andre forelder har liten tillit til måten de utøver omsorg for barnet på.

¹ Spørsmålet er kun stilt til fedre med barn i alderen 0-5 år.

Ulike oppfatninger blant fedre og mødre om barnets handlingsmønster

Fedrene mener i større grad enn mødrene at det ikke er forskjell mellom hvem av foreldrene barnet søker trøst hos eller henvender seg til for å snakke om vanskelige følelser. Blant mødrene mener imidlertid de fleste (omtrent 6 av 10), at det er hos dem barnet først og fremst søker trøst eller henvender seg til for å snakke om følelser. Denne oppfatningen deles av omtrent 3 av 10 fedre. Rundt 1 av 10 fedre og nesten ingen mødre svarer at barnet som oftest foretrekker far på disse områdene.

Vurderingene er mer samstemte mellom fedre og mødre på spørsmålet om hvem barnet henvender seg oftest til for å leke. I overkant av halvparten mener dette er likt, blant både fedre og mødre. Det er verdt å merke seg at på dette området mener totalt sett en høyere andel at barnet som oftest henvender seg til far enn mor (26 mot 16 %).

Far får oftere enn mor en mindre nær relasjon til barnet etter skilsmisse

De fleste av både fedrene og mødrene opplevde at relasjonen til barnet etter et samlivsbrudd ble uendret eller nærmere (hhv. 80 og 90 %). Andelen som fikk en mindre nær relasjon til barnet etter et samlivsbrudd var imidlertid betydelig høyere blant fedrene (16 %) enn mødrene (5 %). Dette kan også ses i lys av samværsordningen etter skilsmissen, der flere fedre enn mødre har mindre enn 50 % samvær.

Mødrene er mer tilbøyelig til å søke hjelp ved utfordringer i foreldrerollen

Flere av mødrene enn fedrene mener det er sannsynlig at de vil ta initiativ til å søke hjelp på helsestasjon, familievernkontor eller ved andre offentlige tjenestetilbud dersom de skulle oppleve utfordringer i forbindelse med foreldrerollen. Størst kjønnsforskjell finner vi når det gjelder andelen som mener de sannsynligvis ville oppsøkt hjelp i forbindelse med egen nedstemthet eller depresjon knyttet til fødsel og spebarnstid; hhv. 63 % av mødrene, mot kun 29 % av fedrene.

Mødrene er oftere enn fedrene bekymret for barnet

67 % av mødrene er ofte eller av og til er bekymret for barnet sitt, mot 49 % av fedrene. Videre opplever mødre oftere enn fedre situasjoner hvor de synes det er vanskelig å vite hva de skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet sitt. Blant 52 % av mødrene opptrer dette ofte eller av og til, sammenlignet med 38 % av fedrene.

Foreldrene som ofte eller av og til opplever at det er vanskelig å vite hva de skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet sitt, ble spurt om de hadde søkt hjelp fra skole, barnehage, helsestasjon, lege e.l. Totalt 53 % svarte at hjelp var oppsøkt, enten av en av foreldrene eller i felleskap. Andelen som svarte at det var søkt hjelp er lik blant fedre og mødre, men en høyere andel fedre svarte at foreldrene i fellesskap søkte hjelp, mens mødrene i større grad svarte at det var de som oppsøkte hjelp.

Forståelse fra arbeidsgiver når barnet er sykt

De fleste fedrene og mødrene møter forståelse og velvilje hos arbeidsgiver når de må ta fri fra jobb for å være hjemme med sykt barn, eller følge barnet til tannlege, helsestasjon, lege etc. Andelen som i stor grad møter forståelse hos arbeidsgiver er imidlertid enda litt høyere blant fedrene enn mødrene;

både det gjelder å være hjemme med sykt barn (82 mot 77 %), og det å følge barnet til tannlege, helsestasjon, lege etc. (84 mot 78 %).²

Mor mener hun deltar mest, mens far mener det er likt, i møte med tjenestetilbudet

Det er meget ulike oppfatninger blant fedre og mødre av hvem som oftest deltar på vegne av barnet i møter med helsestasjon, skole/barnehage og hos legen. Fedrene mener i større grad enn mødrene at begge foreldrene deltar ca. like mye, mens en betydelig høyere andel av mødrene enn fedrene svarer at de selv deltar mest.

Flere mødre enn fedre har vært alene på både helsestasjon og med barnet til legen, mens fedrene i større grad enn mødrene svarer at de har vært der sammen med barnets andre forelder. På møter hos skole/barnehage har omtrent like mange fedre som mødre vært der alene, i tillegg til at en høyere andel fedre har vært der sammen med den andre forelderen.

Sist foreldrene møtte samtidig på de ulike tjenestetilbudene opplevde de fleste av både fedre og mødre at de ansatte snakket like mye til begge foreldrene. I de tilfellene det var en forskjell, ble det om oftest snakket mest til mor.

Blant foreldrene som har vært alene i møter på vegne av barnet i tjenesteapparatet opplevde en høyere andel av mødrene enn fedrene, at de ansatte var svært interessert i å høre om deres oppfatninger om barnet og barnets behov. Unntaket er møter hos legen, hvor opplevelsen av de ansattes interesse er mer samstemt mellom fedrene og mødrene. Få opplevde imidlertid at ansatte var lite interessert, og det er ingen betydelige forskjeller mellom fedre og mødre når det gjelder denne andelen.

Når det gjelder foreldrenes holdninger finner vi at en høyere andel av fedrene enn mødrene mener det er viktig begge foreldrene deltar i like stor grad på arenaer som helsestasjon, skole/barnehage etc. (68 mot 56 %). Mødrene, på sin side, mener i større grad enn fedrene at dette er uten betydning så lenge foreldrene er enige (40 mot 27 %).

Fedres behov for oppfølging og informasjon

En del av fedrene tror det kunne vært nyttig for dem å snakke med helsesøster før eller i etterkant av barnets fødsel om barnets behov for søvn, mat, stimuli etc. (38 %), hvordan det å få barn kan påvirke parforholdet (35 %), samt relasjon til barnets andre forelder og forventinger til hverandre (32 %). Videre tror 29 % det kunne vært nyttig for dem å snakke med helsesøster om praktisk informasjon (bleieskift, bading, hvordan holde en baby etc.) og følelsesmessige reaksjoner på det å bli far (28 %). Det er de yngste fedrene, de med de yngste barna, og fedrene med høyest utdanning, som i størst grad tror det ville vært nyttig for dem å snakke med helsesøster om disse tingene.

De fleste av fedrene opplever ikke behov for å snakke med helsestasjon uten at mor er til stede før eller i etterkant av barnets fødsel (54 %), mens 21 % tror det kunne vært nyttig for dem å ha en samtale uten mor.

² Kun 4-5 % av fedrene og mødrene møter i liten grad forståelse og velvilje fra arbeidsgiver, mens mellom 13-19 % oppgir at arbeidsgiver i noen grad viser forståelse og velvilje.

Totalt 25 % ville vært interessert i å delta i en pappagruppe dersom de fikk tilbud om dette, og andelen er enda høyere blant fedre under 35 år (38 %).

Forskjeller mellom foreldre med innvandrerbakgrunn og befolkningen generelt

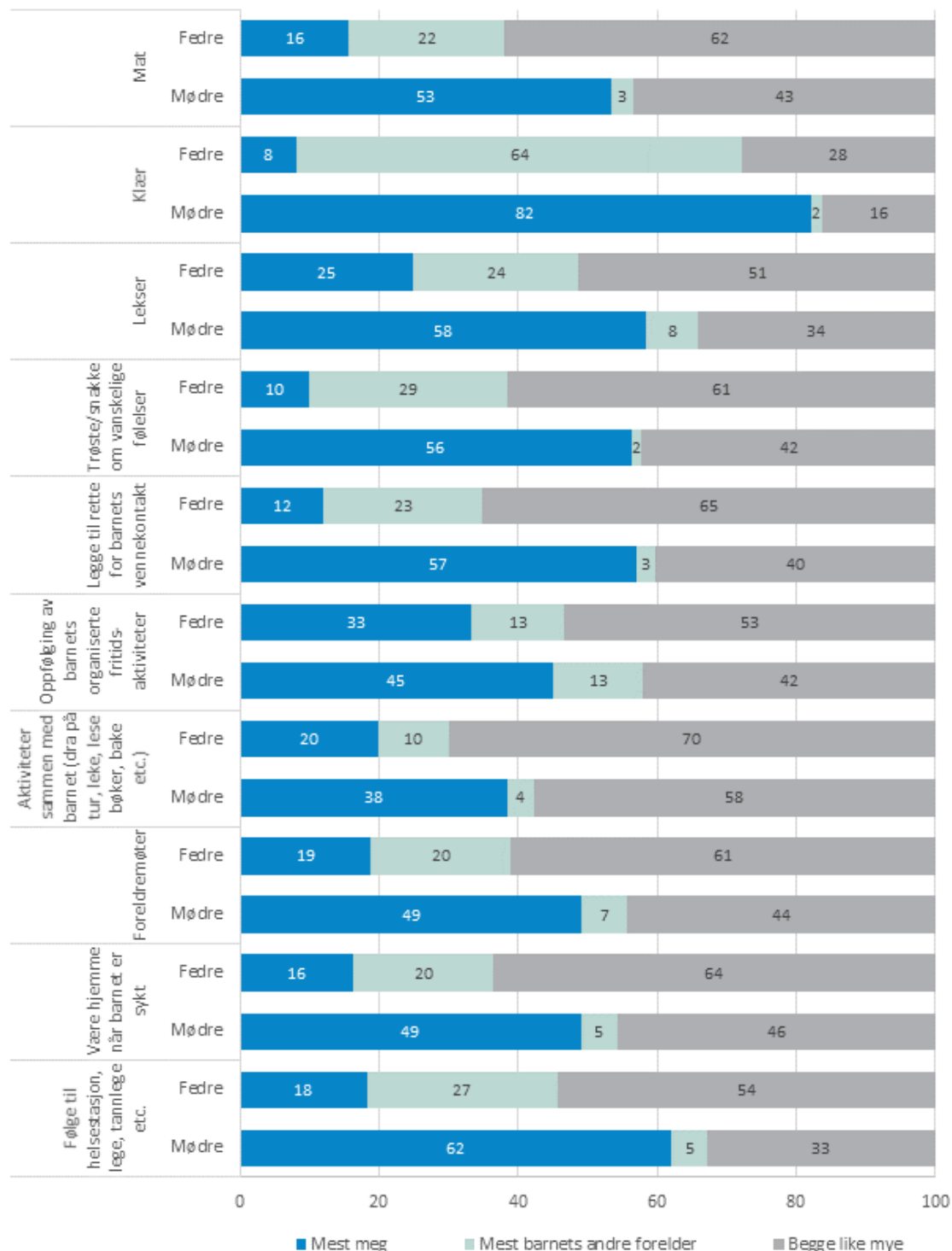
På mange av områdene i undersøkelsen er det små forskjeller mellom foreldrene med innvandrerbakgrunn og befolkningen generelt. I den grad vi ser et mønster er det ofte at foreldrene med innvandrerbakgrunn i større grad enn det som er vanlig, rapporterer om en mer likestilt foreldrerolle. F.eks. svarer en høyere andel av foreldre med innvandrerbakgrunn at begge foreldrene i ca. like stor grad ivaretar barnet når det gjelder klær, trøste/snakke om vanskelige følelser, samt legge til rette for barns vennekontakt. Videre er det en tendens til at innvandrermødre i litt mindre grad enn det som er vanlig i befolkningen, anser seg selv som bedre enn den andre forelder til å imøtekomme barnets emosjonelle og praktiske behov. Det er også mer utbredt blant foreldre med innvandrerbakgrunn enn ellers i befolkningen å svare at det er likt hvem barnet søker trøst hos. Blant fedrene med innvandrerbakgrunn kan vi merke oss at en høyere andel enn ellers i befolkningen mener det er sannsynlig at de ville søkt hjelp dersom de fikk utfordringer i foreldrerollen. De skiller seg også ut ved at en høyere andel av dem kunne tenkte seg å delta på en pappagruppe, og en høyere andel mener det ville vært nyttig å snakke med helsesøster om ulike ting før eller i etterkant av barnets fødsel.

På enkelte områder gir imidlertid resultatene en indikasjon på en mindre «likestilt» foreldrerolle enn det som er vanlig i befolkningen. En høyere andel av fedrene med innvandrerbakgrunn som har barn i alderen 0-5 år enn i befolkningen, oppgir at det som oftest er mor som utfører omsorgsoppgaver som å skifte på, bade, mate og legge barnet. Det er også en tendens til at mor i litt større grad enn far er hjemme med sykt barn, sammenlignet med det som er vanlig i befolkningen generelt.

Hvem ivaretar barnet og utfører omsorgsoppgaver?

Figuren nedenfor viser hvorvidt mødre og fedre mener det er de selv, barnets andre forelder eller begge like mye, som ivaretar ulike oppgaver ovenfor barnet.

Figur 4: Hvem i din familie ivaretar barnet på følgende områder. Butt ned på fedre og mødre. Prosent.³

³ Det er filter på barnas alder for en del av aktivitetene: Kun foreldre med barn i alderen 5-17 år er spurt om «Lekser», foreldre med barn i alderen 3-16 år er spurt om «Legge til rette for barnets vennekontakt» og

Mødre og fedre har til dels svært ulike oppfatninger av arbeidsfordeling foreldrene imellom når det gjelder å ivareta barnet på ulike områder.

Gjennomgående svarer mødrene at det er mest de selv som ivaretar barnet på ulike områder som mat, klær, lekser, trøst, vennekontakt, organiserte og uorganiserte aktiviteter, foreldremøter, sykedager, samt besøk på helsestasjon, lege, tannlege, etc. Menn på sine side svarer i hovedsak at ansvaret er likt fordelt mellom begge foreldrene. Selv om også en del mødre mener at begge foreldrene tar like mye ansvar, er andelen langt lavere enn blant fedre, og det er svært få mødre som mener at det er mest far som ivaretar barnet på de ulike områdene.

Klær er det området hvor det tilsynelatende er størst skjevhet i arbeidsfordelingen mellom mor og far, samtidig som fedre og mødre er relativt enige om hvordan arbeidet er fordelt. 82 % av mødrene og 64 % av fedrene mener det er mest mor som ivaretar barnet når det gjelder klær. Dette er det eneste området hvor flertallet av fedrene er enig i at mor tar mest ansvar.

På den andre siden oppfattes "Aktiviteter sammen med barnet" som det mest likestilte området, og flertallet blant både fedre (70 %) og mødre (58 %) mener at begge foreldrene deltar like mye. Samtidig svarer hele 38 % av mødrene at det er mest de selv som ivaretar barnet på dette området. Blant fedrene mener kun 10 % at mor tar mest ansvar, mens 20 % mener de selv er mest aktiv på denne fronten.

"Oppfølging av barnets organiserte fritidsaktiviteter" er det området hvor vi finner de høyeste andelene, både blant fedre (33 %) og mødre (13 %), som mener det mest er far som ivaretar dette. Samtidig mener hele 45 % av mødrene at det er de selv som tar mest ansvar. 53 % av fedrene, og 42 % av mødrene mener ansvaret for organiserte fritidsaktiviteter er likt fordelt.

Oppfatningene av foreldrenes roller varierer også med barnets alder, og forskjellene er tydeligst blant fedre. Det er en gjennomgående tendens til at andelen fedre som mener de selv tar mest ansvar øker med barnets alder, samtidig som andelen mødre som mener at far tar mest ansvar, er stabil og relativt lav på alle områder. Det er heller ingen tendens til at kvinnene mener arbeidsfordelingen blir mer likestilt etterhvert som barna blir eldre. I den grad kvinners oppfatninger varierer med barnets alder, er tendensen heller at andelen som mener at mor i størst grad ivaretar barnet på de ulike områdene øker. Spesielt gjelder dette å "trøste/snakke med barnet om vanskelige følelser". Dette er også et område som skiller seg ut ved at det er en tydelig økning etter barnas alder i andelen menn som mener at mor tar mest ansvar.

På området "oppfølging av barnets organiserte aktiviteter", hvor vi fant de høyeste andelene som mener far er hovedansvarlig, er fedrenes vurderinger betydelig påvirket av barnas alder. Det er en tydelig økning etter barnets alder i andelen fedre som mener det mest er de selv som ivaretar dette. Dette mønsteret speiles ikke blant mødrene, der andelen som mener far mest tar seg av oppfølging av barnas fritidsaktiviteter, er mer stabil på tvers av barnas alder. Mye av den samme mønsteret viser seg også når det gjelder aktiviteter sammen med barnet generelt.

foreldre med barn i alderen 0-12 år er spurt om «Være hjemme når barnet er sykt». Det var også mulig å svare «Ikke aktuelt» på spørsmålene, og disse er tatt ut av analysen.

Forskjeller mellom foreldre med innvandrerbakgrunn og befolkningen generelt

Det er gjennomgående små forskjeller mellom utvalget av mødre og fedre med innvandrerbakgrunn og befolkningen generelt. På enkelte områder er det likevel en tendens til at en større andel av innvandrerutvalget, sammenlignet med i befolkningen generelt, opplever at ansvaret er likt fordelt mellom begge foreldrene.

Den største forskjellen finner vi når det gjelder klær. Sammenlignet med i befolkningen generelt svarer en større andel av både menn og kvinner i innvandrerutvalget at dette er noe begge foreldrene ivaretar. I innvandrerutvalget svarer 44 % at dette er likt fordelt mellom foreldrene, mens i befolkningen generelt svarer kun 22 % det samme, og hele 74 % svarer at det er mor som ivaretar barnet på dette området. I innvandrerutvalget er denne andelen 51 %.

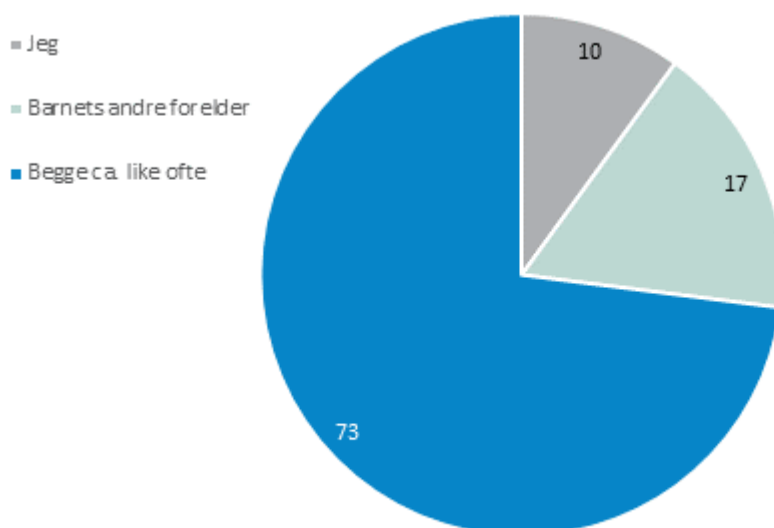
Også på områder som å trøste/snakke med barnet om vanskelige følelser samt legge til rette for barnets vennekontakt, er andelen som mener at begge foreldrene ivaretar dette større i innvandrerutvalget enn i befolkningen generelt.

Når det gjelder å være hjemme med sykt barn er mønsteret motsatt, og her viser tendensen i svarene mindre grad av likestilling blant innvandrere enn i befolkningen generelt. Totalt 42 % av foreldrene med innvandrerbakgrunn svarer at det mest er mor som er hjemme når barnet er sykt, sammenlignet med 36 % av befolkningen generelt.

Omsorg for små barn blant fedre

Fedre med barn i alderen 0-5 år fikk spørsmål om hvem som utfører omsorgsoppgaver som å skifte på, bade, mate og legge barnet. Her svarer 17 % at mor som oftest gjør dette, mens 10 % svarer at det er far, og 73 % prosent svaret at begge foreldrene gjør dette omtrent like ofte.

Figur 5: Hvem utfører som oftest omsorgsoppgaver som å skifte på, bade, mate og legge barnet? Spørsmålet er stil til fedre med barn i alderen 0-5 år. Prosent. n=350.

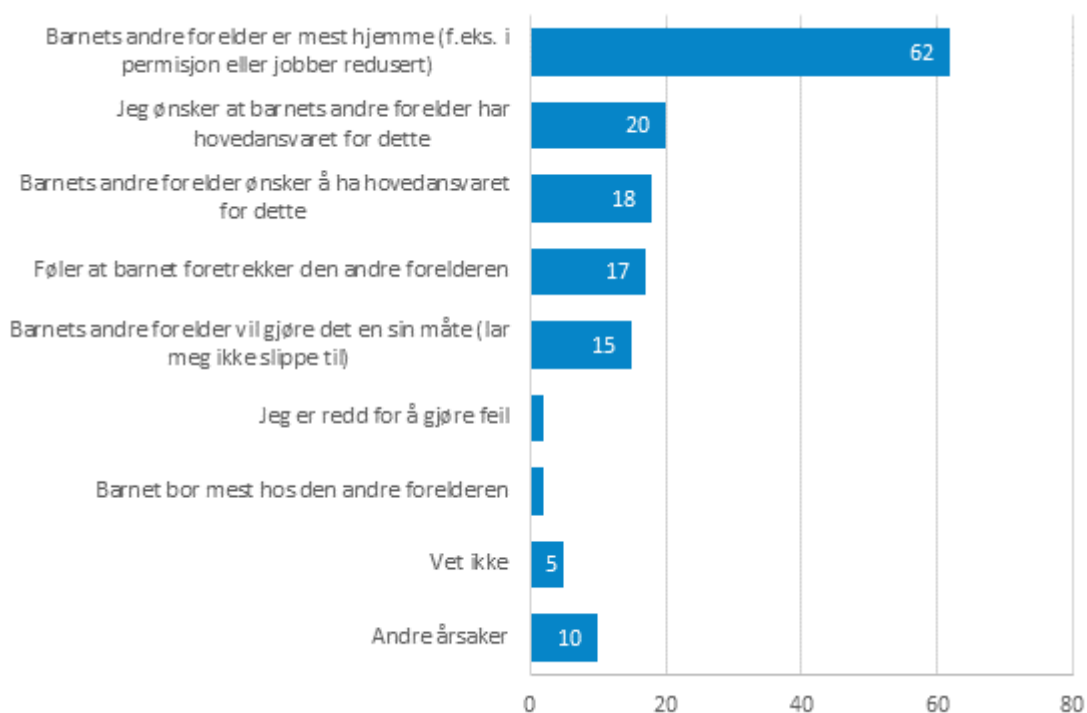
Det er blant de yngste fedrene (under 35 år) vi finner høyest andel som svarer at barnets andre forelder som oftest utfører disse omsorgsoppgavene (21 %), mens dette gjelder 14-16 % av de eldre fedrene. Det er også forskjeller etter barnets kjønn. Jentefedre oppgir i større grad enn guttefedre at det som oftest er mor som utfører slike omsorgsoppgaver (21 mot 13 %), og en mindre andel svarer de gjør det ca. like ofte (68 mot 78 %). Videre er det et mønster at fedre i større grad kommer på banen mht. disse omsorgsoppgavene etter hvert som barna blir litt eldre. Blant fedrene med barn i alderen 0-2 år svarer 69 % at begge foreldrene utfører slike omsorgsoppgaver ca like ofte, en andel som er 77 % blant de med barn i alderen 3-5 år. Det er også en høyere andel av fedrene som svarer at de selv har hovedsvaret for disse oppgavene blant fedre med barn i alderen 3-5 år (12 %), sammenlignet med fedre med barn i alderen 0-2 år (7 %). Til sammenligning er andelen som oppgir at mor har hovedansvaret for disse oppgavene 24 % blant fedrene med de yngste barna (0-2 år), mot 10 % blant fedrene med barn i alderen 3-5 år.

Det er noe mindre vanlig å dele likt på omsorgsoppgaver som å skifte på, bade, mate og legge barnet blant fedre med innvandrerbakgrunn⁴. 62 % av fedrene med innvandrerbakgrunn svarer at begge foreldrene utfører slike omsorgsoppgaver omtrent like ofte, sammenlignet med 73 % av befolkningen generelt. Videre oppgir en høyere andel av innvandrerfedrene enn fedre generelt, at det som oftest er mor som utfører disse oppgavene (30 mot 17 %).

⁴ 94 av fedrene med innvandrerbakgrunn i telefonundersøkelsen hadde barn mellom 0-5 år og besvarte spørsmålet.

Blant fedrene som svarer at det som oftest er den andre forelder som utfører disse omsorgsoppgavene, oppgir de aller fleste at dette skyldes at den andre forelder er mest hjemme (permisjon eller jobber redusert) (62 %). Videre svarer 20 % at de ønsker at barnets andre forelder skal ha hovedansvaret for dette, mens 18 % hevder at barnets andre forelder selv ønsker dette. 17 % føler at barnet foretrekker den andre forelder. Totalt 15 % av fedrene⁵ oppgir at årsaken er at barnets andre forelder vil gjøre det på sin måte (lar dem ikke slippe til). Vi finner omtrent samme årsaksmønster blant innvandrerfedrene, men utvalget for dette spørsmålet er såpass lavt (29 fedre), at resultatene bør tolkes med varsomhet.

Figur 6: Hva er årsaken(e) til at barnets andre forelder som oftest utfører omsorgsoppgaver som å skifte på, bade, mate og legge barnet? Spørsmål stilt til fedre med barn i alderen 0-5 år som svarer at barnets andre forelder som oftest utfører disse oppgavene. Prosent. n=60.

⁵ Dette er 9 av 60 fedre med barn i alderen 0-5 år som svarer at den andre forelder som oftest utfører omsorgsoppgavene som å skifte på, bade, mate og legge barnet.

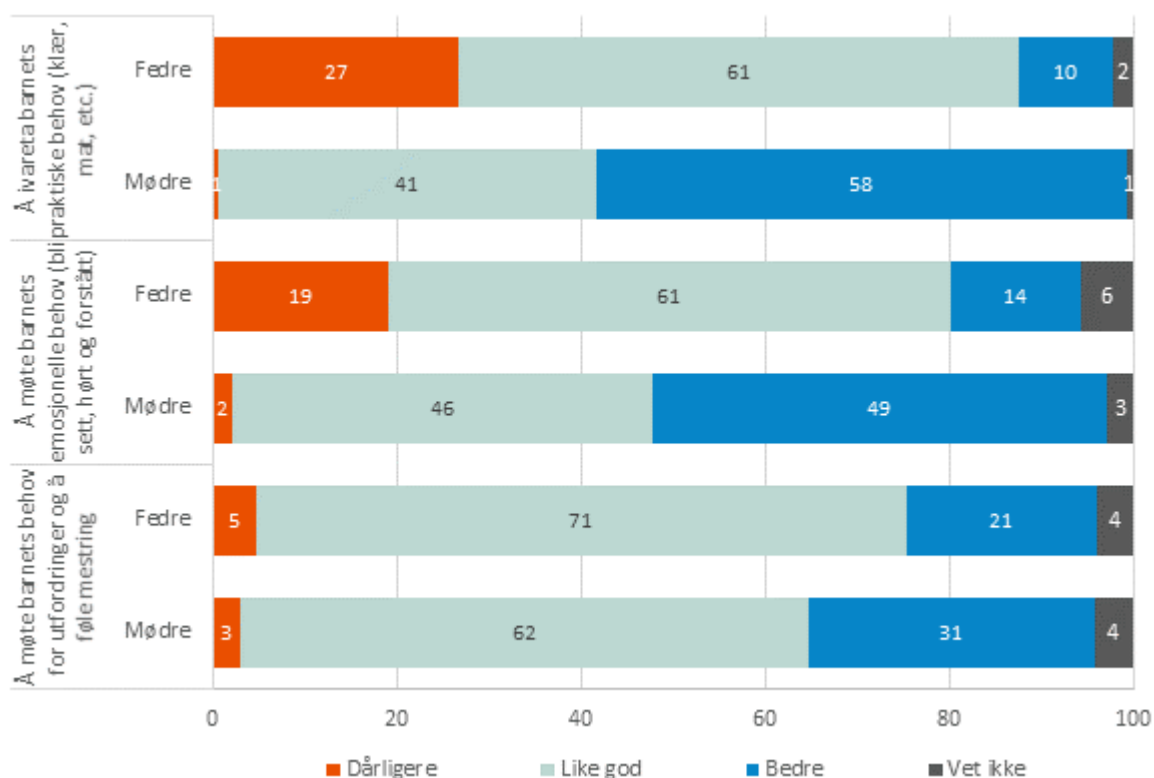
Omsorgsevner og tillit

Det er et klart mønster at mødrene mener at de selv er bedre enn fedrene til å ivareta barna på ulike områder. Svært få mødre mener at far vet best, og de opplever heller ikke at far bestrider dette. Fedrene svarer i større grad enn mødrene at foreldrene er like gode, men også endel fedre opplever at de er dårligere enn mor. En relativt stor andel av fedrene opplever også at mor, ofte eller av og til, mener at hun vet best hva som er best for barnet.

Vurdering av egen og den andre forelderens omsorgsevne

Respondentene ble bedt om å sammenligne seg med den andre forelder, om hvorvidt de opplever seg selv som bedre, like god eller dårligere til å ivareta og møte barnet i ulike sammenhenger. Figuren nedenfor viser resultater for mødrene og fedrene.

Figur 7: Opplever du at du er dårligere, like god eller bedre, enn den andre forelder til ditt barn når det gjelder følgende? Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Det er til dels store kjønnsforskjeller. Gjennomgående opplever en mye høyere andel mødre enn fedre at de selv er bedre enn den andre forelder til å ivareta og møtes barnets behov på de ulike områdene. Fedrene, på sin side, mener i større grad enn mødrene, at begge foreldrene er like gode.

58 % av mødrene svarer at de opplever seg selv som bedre enn den andre forelder når det gjelder å ivareta barnets praktiske behov som klær, mat, etc. Til sammenligning svarer kun 10 % fedrene at de opplever seg selv som best på dette. Omtrent ingen mødre mener de er dårligere enn den andre forelder til å ivareta barnets praktiske behov, mens dette gjelder hele 27 % av fedrene. De fleste fedrene (61 %) mener de er like gode som den andre forelder til dette, mens 41 % av mødrene svarer det samme.

Når det gjelder å møte barnets emosjonelle behov, svarer 49 % av mødrene at de opplever seg selv som bedre enn den andre forelderen, mens kun 14 % av fedrene opplever seg selv som best. Videre svarer kun 2 % av mødrene at de er dårligere enn den andre forelderen, mens totalt 19 % av fedrene føler seg dårligere enn mor. De fleste fedrene (61 %) opplever at de er like gode som mor til å møte barnets emosjonelle behov, en vurdering som deles av 46 % av mødrene.

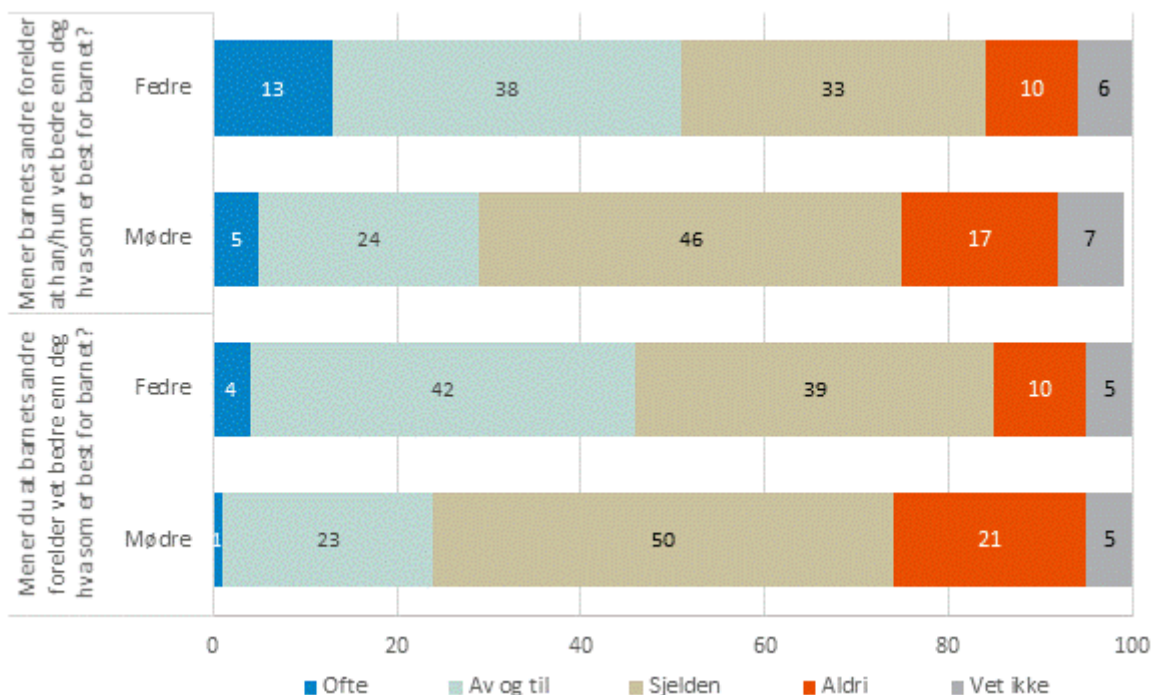
Området med størst samsvar mellom fedres og mødres oppfatninger er "Å møte barnets behov for utfordringer og å føle mestring". 71 % av fedrene og 62 % av mødrene mener de er like god som den andre forelderen til dette. Det er imidlertid også på dette området en høyere andel mødre enn fedre (10 prosentpoeng flere), som mener de er bedre enn den andre forelderen.

I utvalget av foreldre med innvandrerbakgrunn finner vi gjennomgående de samme mønstrene som ovenfor. Det er imidlertid en tendens til at mødre med innvandrerbakgrunn i litt mindre grad enn mødre i befolkningen generelt, vurderer seg som bedre enn den andre forelderen til å imøtekomme barnets emosjonelle og praktiske behov. Innvandermødrene mener i litt større grad enn mødre generelt, at begge foreldrene er like gode på disse områdene. Når det gjelder å møtes barnets behov for utfordring og å føle mestring, er tendensen at litt færre mødre med innvandrerbakgrunn mener begge foreldrene er like gode, mens litt høyere andeler mener enten at de selv eller far er best.

Oppfatninger om hvem som vet best hva som er best for barnet

Foreldrene ble spurt om de opplever at barnets andre foreldre mener de vet bedre enn dem hva som er best for barnet, og om de selv mener at den andre forelderen vet bedre hva som er best. Figuren nedenfor viser tydelige forskjeller mellom mødre og fedrene. Totalt 51 % av fedrene svarer at de ofte eller av og til opplever at mor mener hun vet bedre enn dem hva som er best for barnet, mens kun 29 % av mødrene svarer at far ofte eller av og til mener han vet best. Det er også en høyere andel fedre enn mødre som ofte eller av og til mener at den andre forelderen vet bedre enn dem hva som er best for barnet (46 mot 24 %). Mødrene mener altså i større grad enn fedrene at de vet bedre enn far hva som er best for barnet. Videre tyder resultatene på at en høyere andel fedre enn mødre har mindre tiltro til egne foreldreferdigheter, i og med at de i større grad opplever at den andre forelderen vet bedre enn dem hva som er best for barnet.

Figur 8: Vurdering av hvem man mener vet best hva som er best for barnet. Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

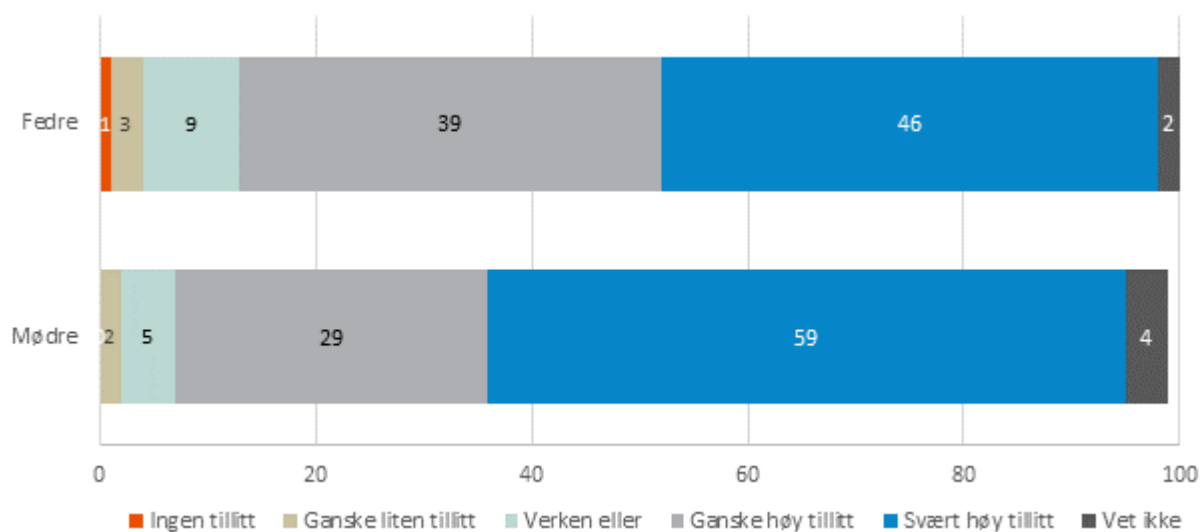

Mønsteret blant foreldre med innvandrerbakgrunn er omtrent tilsvarende som i befolkningen generelt, der mennene i større grad enn kvinnene mener barnets andre forelder vet best. Det er imidlertid en tendens til at både mødre og fedre med innvandrerbakgrunn i større grad enn i befolkningen generelt, svarer enten «ofte» eller «aldri» på disse spørsmålene.

Tillitt til den andre forelderens omsorgsevne

Kvinner opplever mer tillit fra den andre forelder med hensyn til måten de utøver omsorg for barnet på, enn det menn gjør. 59 % av kvinnene opplever at de har svært høy tillit hos den andre forelder, mens kun 46 % av fedrene mener det samme. Samtidig er det svært få som opplever å ha liten tillit fra den andre forelder.

Figur 9: Hvor stor tillitt opplever du at barnets andre forelder har til måten du utøver omsorg for barnet på? Brutt ned på kjønn. Prosent.

Andelen som opplever svært høy tillitt fra den andre forelder er rundt 10-15 prosentpoeng høyere blant mødre enn fedre innenfor alle grupper av barns alder, bortsett fra de som svarer med utgangspunkt i barn i alderen 6-8 år. I denne gruppen er det mindre forskjeller mellom mødre og fedre, hvorav 52 % av mødrene og 48 % av fedrene opplever svært høy tillitt fra den andre forelder.

Resultatene basert på utvalget av foreldre med innvandrerbakgrunn viser omtrent samme mønsteret som i befolkningen generelt. Totalt 53 % av mødrene med innvandrerbakgrunn opplever at den andre forelder har svært høy tillitt til måten de utøver omsorg på, mens tilsvarende andel er 46 % blant fedrene med innvandrerbakgrunn.

Barnets handlingsmønster

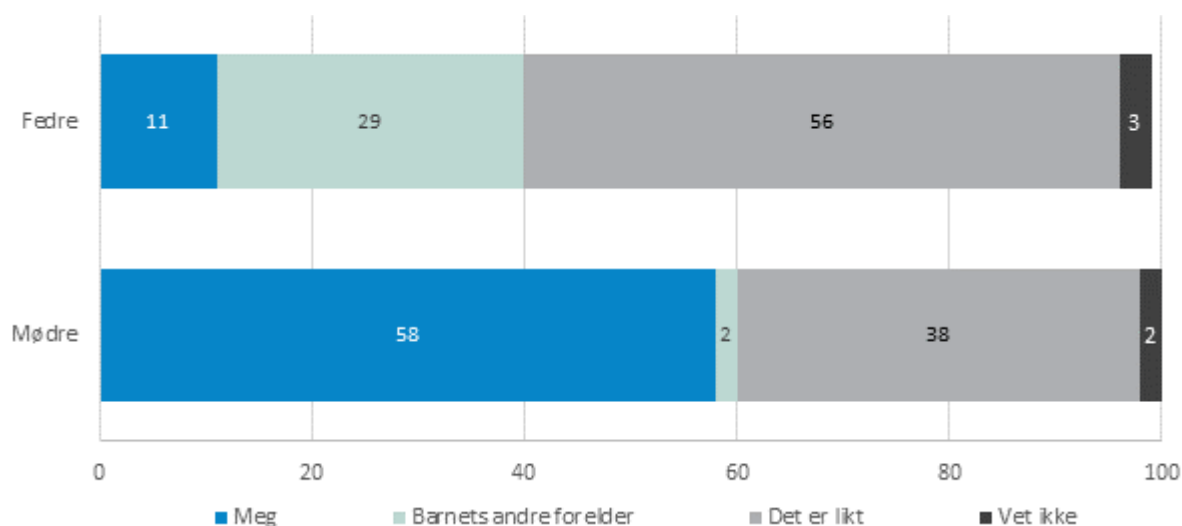
Ifølge foreldrene henvender barna seg først og fremst til mor når de søker trøst eller noen å snakke med om vanskelige følelser. Samtidig er det store forskjeller mellom mødrenes og fedrenes oppfatninger, og mødrene opplever at barna kommer til dem, mens fedrene mener det er mer likt. Far kommer mer på banen når det gjelder lek, noe som vises i svarene hos både mødrene og fedrene.

Hvem søker barnet trøst hos?

Mødrene mener hovedsakelig at barnet søker mest trøst hos dem, mens fedrene i større grad oppgir at det ikke er forskjell mellom hvem av foreldrene barnet oftest søker trøst hos.

Totalt 58 % av mødrene svarer at barnet som oftest søker trøst hos dem, mens kun 29 % av fedrene svarer at barnet som oftest søker trøst hos mor. Blant fedrene mener 56 % at det er likt hvem barnet søker trøst hos, mens kun 38 % av mødrene er av samme oppfatning. Meget få av både fedrene (11 %) og mødrene (2 %) svarer at barnet oftest søker trøst hos far.

Figur 10: Hvem søker barnet oftest trøst hos? Spørsmål er stilt til foreldre som svarer med utgangspunkt i barn i alderen 0-10 år. Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Blant fedrene med barn i alderen 0-2 år svarer kun 7 % at barnet som oftest søker trøst hos dem, mens andelen er litt høyere blant de som svarer med utgangspunkt i eldre barn (11-13 %). Andelen fedre som svarer at dette er likt er høyest blant de med barn i alderen 3-5 år (58 %) eller 6-8 år (63 %), og lavest blant de med 0-2-åringer og 9-10-åringer (ca. 50 %). Fedrenes svar varierer også en del ut fra barnets kjønn. Jentefedrene svarer i større grad enn guttefedrene at barnet som oftest søker trøst hos mor (34 mot 25 %), og i noen mindre grad at det er likt (53 mot 59 %). Vi finner imidlertid ikke at fedre til gutter i spesielt større grad enn fedre til jenter, opplever at barnet oftest søker trøst hos dem (hhv. 12 mot 10 %).

Blant mødrene opplever rundt 6 av 10 at barnet som oftest søker trøst hos dem uavhengig av barnets kjønn eller alder, med unntak av de med barn i alderen 3-5 år. Blant mødrene som svarer med utgangspunkt i 3-5-åringer finner vi den laveste andelen som oppgir at barnet som oftest søker trøst hos dem (52 %) og den høyeste andelen som svarer at det er likt (45 %). Andelen mødre som svarer

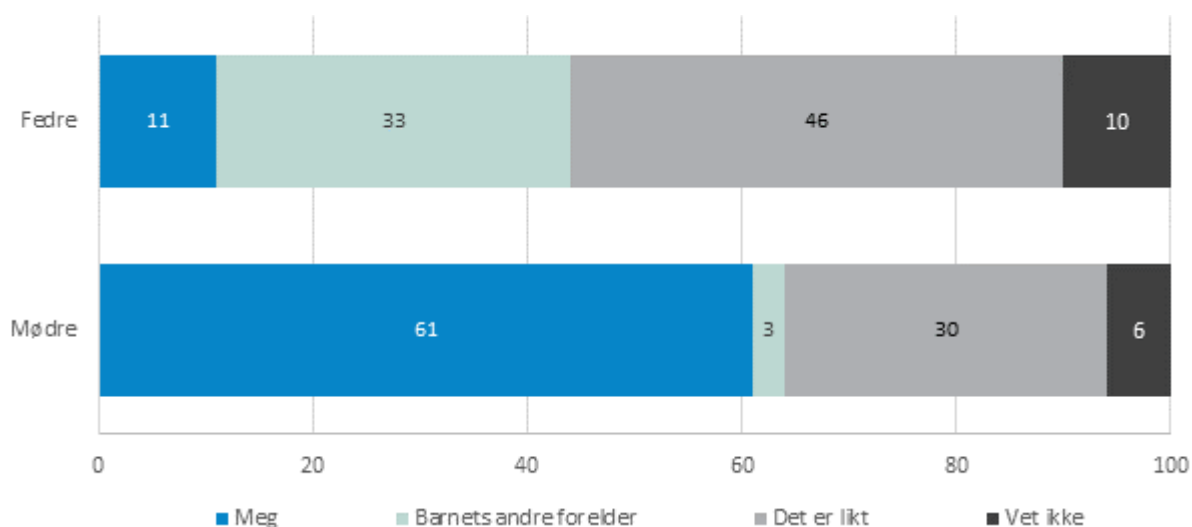
at barnet som oftest søker trøst hos far er lav på tvers av samtlige undergrupper i utvalget (mellom 0-5 %).

Foreldre med innvandrerbakgrunn skiller seg fra befolkningen generelt ved at høyere andeler av både mødre og fedre svarer at det er lik hvem barnet oftest søker trøst hos. 50 % av mødrene med innvandrerbakgrunn svarer at det er likt, sammenlignet med 38 % av mødre generelt. Blant fedrene svarer 69 % av de med innvandrerbakgrunn at det er likt, sammenlignet med 58 % av fedrene i befolkningsutvalget. Men også blant utvalget av foreldre med innvandrerbakgrunn er det en betydelig forskjell mellom mødre og fedre. 46 % av mødrene mener barnet som oftest søker trøst hos dem, mens kun 19 % av fedrene mener barnet som oftest søker trøst hos mor. Når det gjelder andelen som mener barnet oftest søker trøst hos far skiller disse seg lite fra befolkningen generelt (hhv. 10 % av fedrene og 2 % av mødrene).

Hvem snakker barnet med om vanskelige følelser?

En klar overvekt av mødrene mener at barnet som oftest foretrekker å snakke med dem fremfor far om vanskelige følelser (61 %), mens betydelig færre mener det er likt (30 %). Blant fedrene er oppfatningene mer delt. Den største gruppen av fedre mener at dette er lik (46 %), men det er også en relativt høy andel som oppgir at barnet oftest foretrekker å snakke med mor om vanskelige følelser (33 %). Kun mindre andeler av fedre (11 %) og mødre (3 %) svarer at barnet som oftest foretrekker å snakke med far om vanskelige følelser.

Figur 11: Hvem foretrekker barnet oftest å snakke med om vanskelige følelser? Spørsmålet er stilt til foreldre som svarer med utgangspunkt i barn i alderen 4-17 år. Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Både blant fedrene og mødrene øker andelen som svarer at barnet foretrekker å snakke med mor om vanskelige følelser med barnets alder. Blant de med ungdommer i alderen 15-17 år svarer 39 % av fedrene og 68 % av mødrene at barnet foretrekker å snakke med mor om vanskelige følelser. Dette gjelder hhv. 19 % av fedrene og 44 % av mødrene med 4-5-åring. Tilsvarende er det blant både fedre og mødre en nedgang i andelen som svarer at dette er likt etter barnas alder. Det er stabilt lave andeler blant både fedrene og mødrene på tvers av barnas alder som svarer at barnet foretrekker å snakke med far.

Blant fedrene er det mer vanlig å svare at barnet foretrekker å snakke med mor om vanskelige følelser når barnet er jente (39 %) enn gutt (28 %), og mindre vanlig å svare at det er likt. Andelene som svarer at barnet foretrekker å snakke om følelser med dem selv fremfor mor, er omtrent like blant guttefedre (12 %) og jentefedre (11 %).

Blant mødrene er det mindre forskjeller etter barnets kjønn. De fleste av både guttemødrene (59%) og jentemødrene (63 %) mener barnet foretrekker dem selv fremfor far som samtalepartner om vanskelige følelser.

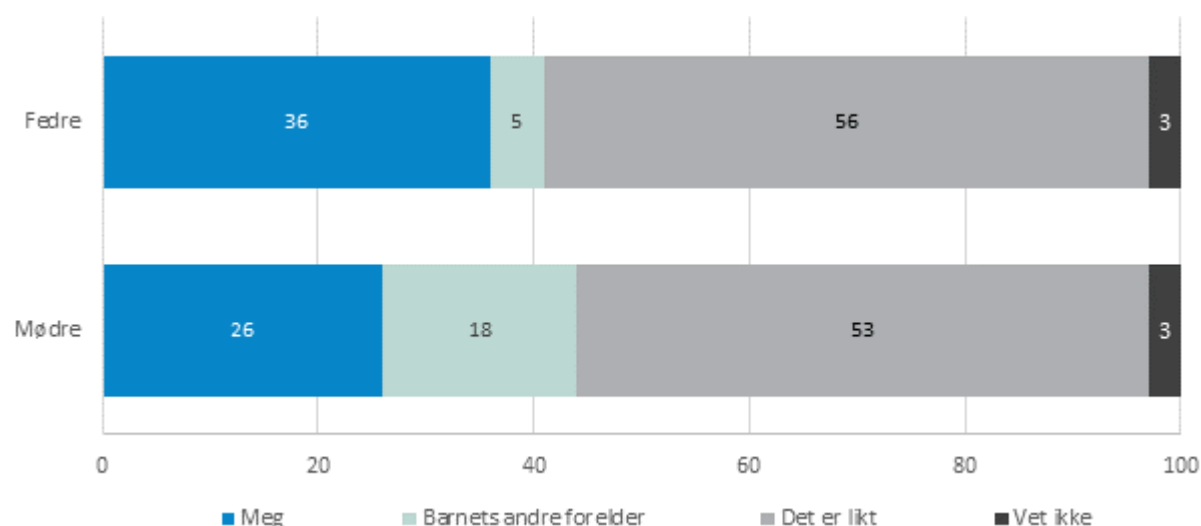
Blant foreldre med innvandrerbakgrunn finner vi at særlig fedre i større grad enn det som ellers er vanlig mener det er likt hvem barnet foretrekker å snakke med om vanskelige følelser (64 mot 46 %). Det er mindre forskjeller mellom mødre med innvandrerbakgrunn og mødre generelt, selv om også disse i litt større grad svarer at dette er likt (37 mot 30 %).

Tilsvarende som i befolkningen totalt er det et tydelig mønster at mødre med innvandrerbakgrunn hovedsakelig svarer at barnet foretrekker å snakke med dem fremfor far om vanskelige følelser (56 %). Og som i befolkningen generelt er det få fedre og mødre med innvandrerbakgrunn som svarer at barnet foretrekker far fremfor mor (hhv 10 og 4 %).

Hvem henvender barnet seg til for å leke

På spørsmålet om hvem barnet oftest henvender seg til for å leke finner vi de mest samstemte vurderingene fra mødre og fedre angående barnets handlingsmønster. De fleste av både fedrene (56 %) og mødrene (53 %) mener dette er likt. Blant de øvrige er det til dels ulike oppfatninger. Totalt 36 % av fedrene mener barnet oftest henvender seg til dem fremfor mor for å leke, en oppfatning som deles av 18 % av mødrene. Blant mødrene opplever 26 % at barnet oftest henvender seg til dem fremfor far for å leke, mens kun 5 % av fedrene mener det samme.

Figur 12: Hvem henvender barnet seg oftest til for å leke. Spørsmålet er stilt til foreldre som svarer med utgangspunkt i barn i alderen 0-10 år. Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Selv om de fleste altså mener dette er likt, er det verdt å merke seg at en høyere andel mener barnet oftest henvender seg til far fremfor mor for å leke. Totalt svarer 26 % at barnet oftest henvender seg til far, mens kun 16 % svarer at barnet oftest henvender seg til mor.

Resultatene viser at jentemødre i større grad enn guttemødre oppgir at barnet oftest henvender seg til dem fremfor far for å leke (31 mot 21 %). Noen av det samme mønsteret finnes blant fedre, men ikke like markant. 39 % av fedre til gutter hevder barnet oftest henvender seg til dem fremfor mor for å leke, mot 33 % av fedre til jenter.

Blant fedrene øker andelen som svarer at barnet oftest henvender seg til dem fremfor mor for å leke betydelig etter barnets alder; fra 20 % av de med barn i alderen 0-2 år til 42 % av de med barn i alderen 6-10 år. Det er blant fedre med gutter i 6-10 års alderen vi finner høyest andel som svarer at barnet oftest henvender seg til far for å leke (45 %). Men også en høy andel fedre med jenter i samme alder hevder barnet først og fremst henvender seg til dem fremfor mor for å leke (39 %).

Det er også en viss økning blant mødrene etter barnas alder i andelen som hevder barnet oftest henvender seg til dem fremfor far for lek; fra 20 % av de med barn i 0-2-årsalderen til 28 % av de med barn i 9-10 årsalderen. Sett i kombinasjon med barnets kjønn er det blant jentemødre med barn i alderen 6-10 år vi finner høyest andel som mener barnet som oftest henvender seg til mor for lek (34 %). Denne andelen er 27 % blant guttemødre med barn i samme alder.

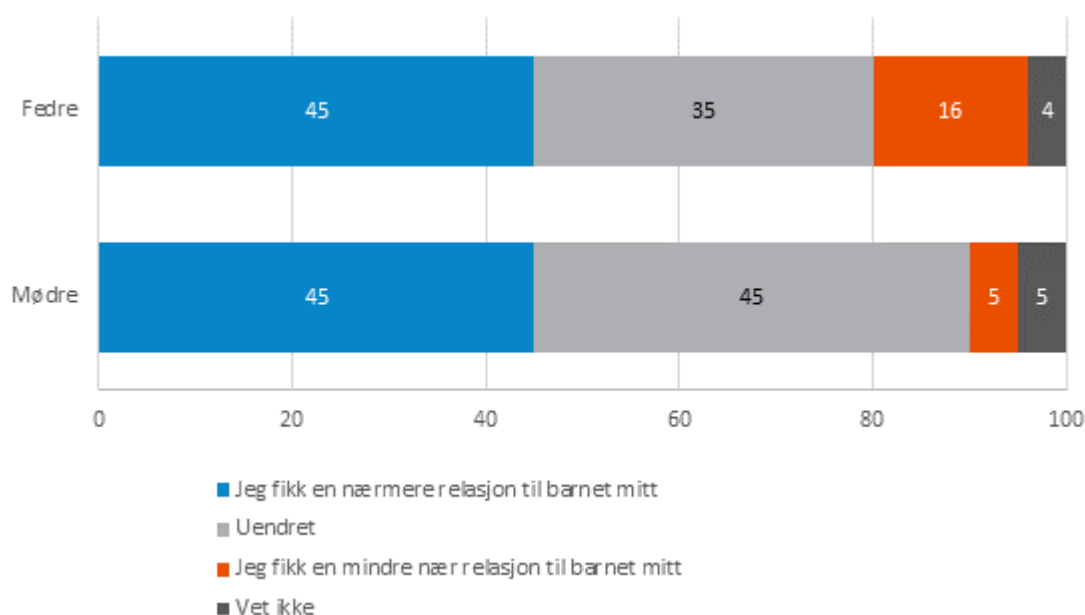
Foreldre med innvandrerbakgrunn skiller seg relativt lite fra befolkningen generelt på dette spørsmålet, men totalt sett oppgir en litt høyere andel at barnet som oftest henvender seg til far for å leke (33 mot 26 %).

Relasjon til barnet ved skilsmisse

17 % av fedrene (237 fedre) og 20 % av mødrene (315 mødre) bodde ikke sammen med barnets andre fordeler på grunn av samlivsbrudd. Disse fikk spørsmål om samlivsbruddet påvirket deres rolle som omsorgsgiver for barnet.

Totalt 45 % av både fedrene og mødrene svarte at de fikk en nærmere relasjon til barnet etter skilsmissen. Det var imidlertid mer vanlig blant fedrene enn mødrene at relasjonen til barnet ble mindre nær (16 mot 5 %), mens flere mødre enn fedre opplevde at relasjonen forble uendret (45 mot 35 %).

Figur 13: Hvordan opplever du at samlivsbruddet påvirket din rolle som omsorgsgiver for barnet? Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Forskjellen mellom mødres og fedres relasjon til barnet kan ses i lys av samværsordningen etter bruddet. En betydelig høyere andel av mødre enn fedre som har vært gjennom et samlivsbrudd med barnets andre forelder, bor 100 % med barnet (34 mot 12 %). Samtidig er det betydelig flere fedre enn mødre som bor sammen med barnet under 50 % av tiden etter samlivsbruddet (24 mot 4 %).⁶ Ikke uventet er det i størst grad de som bor med barnet 100 % etter samlivsbruddet som fikk en nærmere relasjon (60 %), mens andelen som fikk en mindre nær relasjon er høyest blant de som har barnet hos seg mindre enn 50 % av tiden⁷ (36 %).

Fordelingen blant fedre med innvandrerbakgrunn viser at en høyere andel av dem enn det som er vanlig blant fedre generelt, fikk en mindre nær relasjon til barnet sitt etter samlivsbruddet (33 mot 16 %). Mødrene med innvandrerbakgrunn fikk oftere enn mødre i befolkningsutvalget en mer nær relasjon (64 mot 45 %). Det er imidlertid kun 27 fedre og 33 mødre med innvandrerbakgrunn som har besvart spørsmålet, noe som gjør at resultatene må tolkes med varsomhet og visshet om høye feilmarginer.

⁶ Denne andelen inkluderer også de som kun har samvær med barnet (ikke bor fast med barnet). Hovedvekten av både fedre og mødre som har vært gjennom et samlivsbrudd med den andre forelder bor imidlertid med barnet fra 50-99 % (hhv. 64 og 62 %).

⁷ Dette inkluderer både som oppgir at barnet bor med dem under 50 % og de som oppgir at de kun har samvær med barnet (ikke bor fast med barnet)

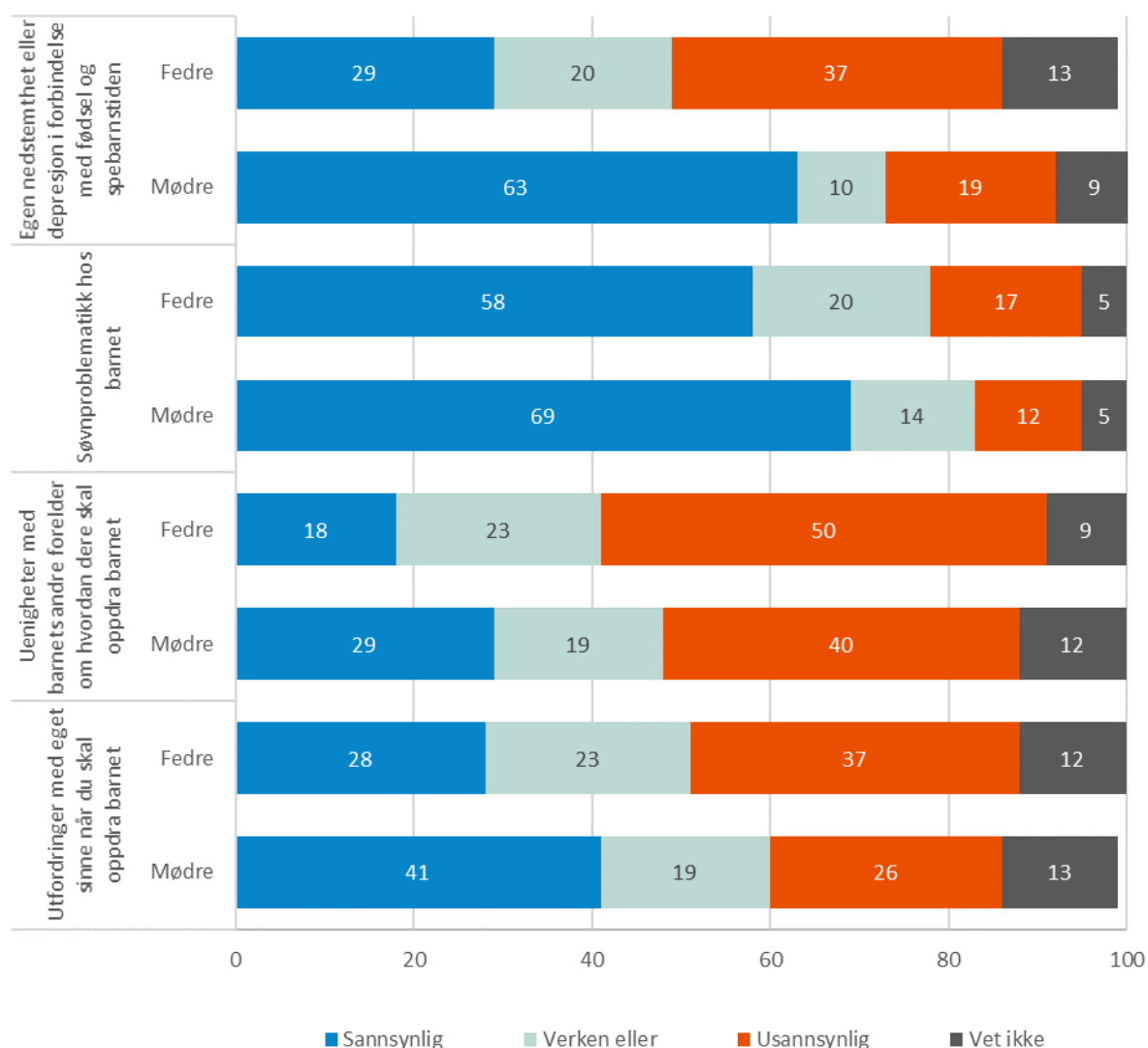
Utfordringer, bekymringer og hjelp

Sammenlignet med fedrene, så er mødrene mer bekymret for barna sine, de opplever oftere situasjoner hvor de synes det er vanskelig å vite hva de skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet sitt, og de har større tilbøyelighet for å søke hjelp dersom de opplever utfordringer i forbindelse med foreldrerollen. I tilfeller der foreldrene har søkt hjelp, mener en større andel av mødrene enn fedrene at det var de selv som tok initiativet til å søke hjelp, mens fedrene på sin side mener at det ble gjort i fellesskap.

Tilbøyelighet til å søke hjelp ved utfordringer i foreldrerollen

Det er en større andel av mødrene enn fedrene som mener det er sannsynlig at de vil ta initiativ til å søke hjelp på helsestasjon, familievernkontor eller ved andre offentlige tjenestetilbud dersom de skulle oppleve utfordringer i forbindelse med foreldrerollen. Denne kjønnsforskjellen er ikke like tydelig til stede blant innvanderne, og skyldes i hovedsak at innvandrerfedrene i større grad er tilbøyelig til å søke hjelp.

Figur 14: Dersom du skulle oppleve følgende utfordringer i forbindelse med foreldrerollen, hvor sannsynlig er det at du ville ha tatt initiativ til å søke hjelp på helsestasjonen, familievernkontoret eller andre offentlige tjenestetilbud?

Forskjellen mellom mødre og fedre er størst når det gjelder "Egen nedstemthet eller depresjon i forbindelse med fødsel og spebarnstid, hvor hele 63 % av mødrene mener det er ganske eller svært sannsynlig at de ville søkt hjelp, mot kun 29 % av fedrene. I innvandrerutvalget er kjønnsforskjellen nesten fraværende, og dette skyldes at særlig fedrene vurderer det som mye mer sannsynlig at de vil ta initiativ til å søke hjelp. Blant innvandrerne oppgir 63 % av mødrene og 57 % av fedrene at det er ganske eller svært sannsynlig at de vil søke hjelp. Verdt å merke er også at hele 33 % av innvandrerfedrene svarer at det er svært sannsynlig at de vil ta initiativ til å søke hjelp dersom de skulle oppleve utfordringer med nedstemthet eller depresjon i forbindelse med fødsel og spedbarnstiden.

Av utfordringene det er spurt spesifikt om er søvnproblematikk den utfordringen flest oppgir at de sannsynligvis ville søkt hjelp. 69 % av mødrene og 58 % av fedrene sier det er ganske eller svært sannsynlig at de ville tatt initiativ til å søke hjelp. Andelen som svarer at de sannsynligvis vil søke hjelp er klart størst blant de yngste barna, og synker noe med alderen. Blant foreldrene til de yngste barna er det også relativt liten forskjell i hvordan fedre og mødre svarer. Etterhvert som barna blir eldre synker andelen fedre som sannsynligvis vil søke hjelp noe raskere enn blant mødrene. Også blant innvandrerne er det søvnproblematikk som utløser størst sannsynlighet for å søke hjelp. Hele 72 % av fedrene og 70 % av mødrene svarer at det er ganske eller svært sannsynlig at de ville søkt hjelp i forbindelse med søvnproblematikk hos barnet.

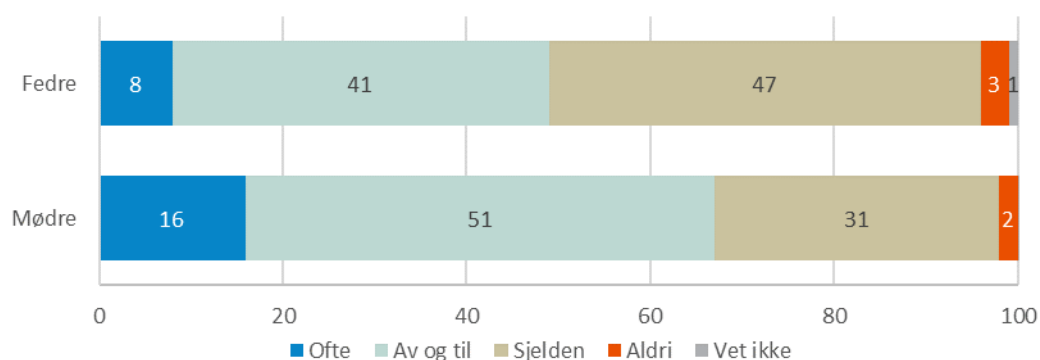
Ved uenigheter med barnets andre forelder om oppdragelsen svarer 29 % av mødrene og 18 % av fedrene at de sannsynligvis ville søkt hjelp. Sannsynligheten for å søke hjelp er klart større blant foreldre som ikke bor sammen med den andre forelderen, enn blant de som bor sammen, og det samme gjelder foreldre som enten har delt omsorg eller ikke bor sammen med barna. Videre er det også en tendens til at sannsynligheten for å søke hjelp varierer med inntekt, hvor foreldre med lavest inntekt har størst sannsynlighet for å søke hjelp. Dette er særlig tydelig blant mødrene. (som kan ha sammenheng med endel av de som ikke bor sammen den andre forelderen, bor alene og har kun en inntekt).

Når det gjelder utfordringer med eget sinne svarer 28 % av fedrene og 41 % av mødrene at de ganske eller svært sannsynlig ville søkt hjelp. Blant innvandrerne er andelene betydelig høyere, og henholdsvis 50 % av fedrene og 55 % av mødrene med innvandrerbakgrunn svarer at det er ganske eller svært sannsynlig at de ville søkt hjelp dersom de opplevde utfordringer med eget sinne i forbindelse med barneoppdragelsen.

Hvor ofte bekymrer man seg for barnet sitt?

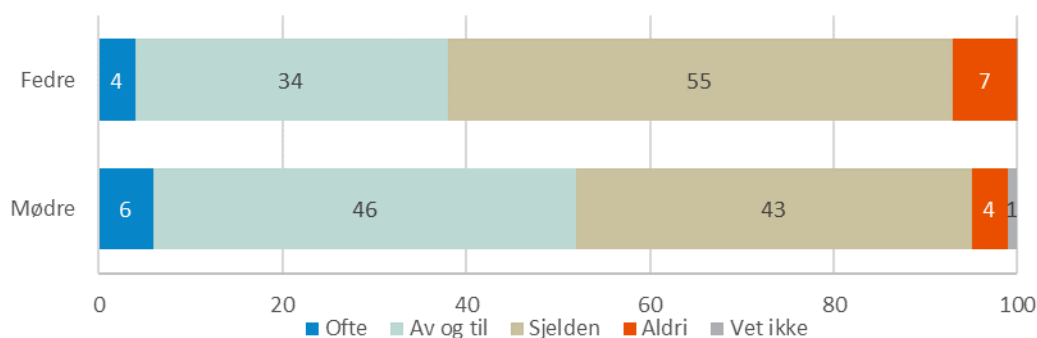
Mødre er oftere bekymret for barna sine enn det fedrene er, og 67 % av mødrene svarer at de ofte eller av og til er bekymret, mot 49 % av fedrene. Blant mødrene er det en tendens til at de som tjener minst er mest bekymret, og 26 % av mødrene med lavest inntekt svarer at de ofte er bekymret, mot kun 10 % av mødrene med høyest inntekt. Denne forskjellen er ikke tilstede blant fedrene.

Figur 15: Hvor ofte er du bekymret for barnet ditt? Brutt ned på fedre og mødre.

Mødrene opplever også situasjoner hvor de synes det er vanskelig å vite hva de skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet oftere enn det menn gjør. 52 % av mødrene svarer at de opplever slike situasjoner ofte eller av og til, mens kun 38 % av fedrene svarer det samme.

Figur 16: Hvor ofte opplever du situasjoner der du synes det er vanskelig å vite hva du skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet ditt? Brutt ned på fedre og mødre.

Videre er det en tydelig tendens til at de som oftere opplever situasjoner der de synes det er vanskelig å vite hva de skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet sitt, også oftere er bekymret.

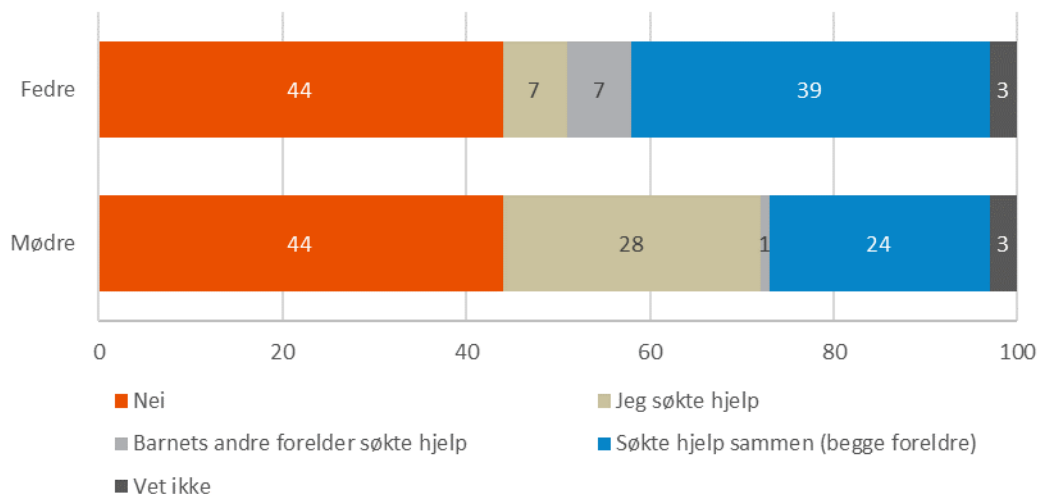
Innvandrerne er oftere bekymret for barna sine enn nordmenn. I innvandrerrutvalget svarer 29 % at de ofte er bekymret for barnet sitt, mens tilsvarende andel i befolkningen generelt er kun 12 %. Det er derimot ingen tegn til at innvandrerne oftere enn befolkningen generelt opplever situasjoner hvor de synes det er vanskelig å vite hva de skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet sitt.

Har man søkt hjelp ved utfordringer?

Foreldre som ofte eller av og til har opplevd situasjoner hvor de synes det er vanskelig å vite hva de skal gjøre for å hjelpe eller støtte barnet sitt fikk videre spørsmål om de har søkt hjelp fra skole, barnehage, helsestasjon, lege eller lignende for å få råd eller veiledning. 53 % svarer at det har vært søkt hjelp, enten en av foreldrene eller i fellesskap. Det er ingen forskjell mellom mødrene og fedrene når det kommer til om det er søkt hjelp eller ikke, forskjellene kommer først og fremst til syne når det er snakk om hvem som har søkt hjelp. 28 % av mødrene sier at det var de som søkte hjelp, mens kun 7 % av fedrene sier at det var mor. Derimot svarer 39 % av fedrene at foreldrene søkte hjelp sammen,

mens kun 24 % av mødrene svarer det samme. 7 % av fedrene sier at de selv søkte hjelp, mens kun 1 % av mødrene svarer at det var far som søkte hjelp.

Figur 17: Har du eller barnets andre forelder søkt hjelp fra skole, barnehage, helsestasjon, lege eller lignende for å få råd eller veiledning til hvordan du/dere kan hjelpe eller støtte barnet ditt? Brutt ned på fedre og mødre.

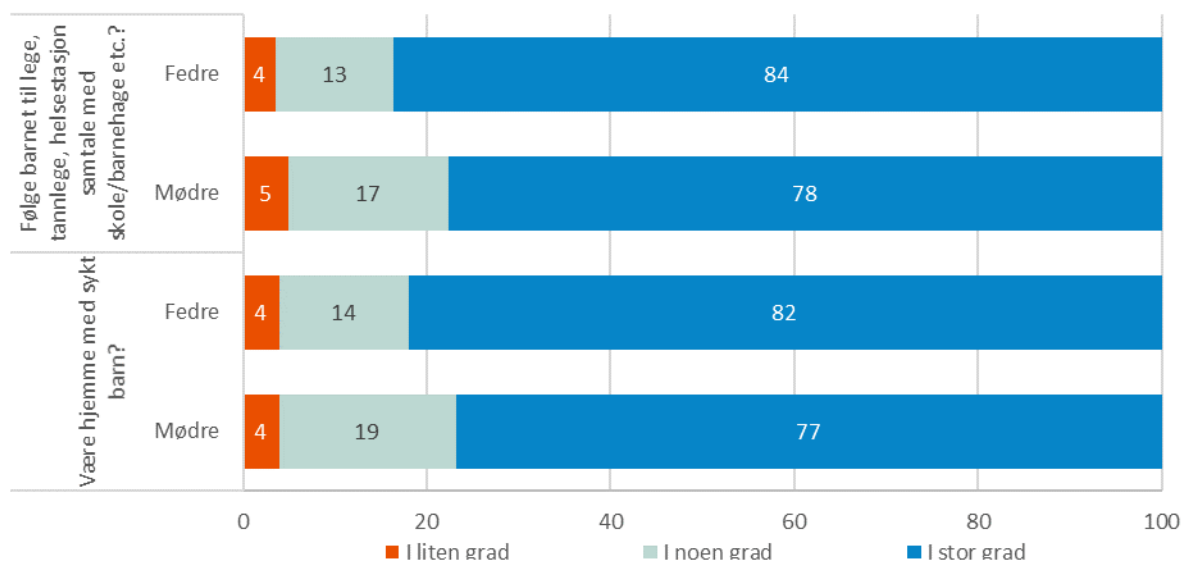

Det er en tydelig forskjell mellom foreldre som bor sammen med den andre forelderen og de som ikke gjør det når det kommer til å ha søkt hjelp. Blant de som bor sammen med barnets andre forelder har 48 % søkt hjelp, mens hele 69 % av de som ikke bor sammen barnets andre forelder har søkt hjelp.

Forståelse fra arbeidsgiver ved fravær fra jobb som skyldes barnet

De aller fleste svarer at de møter forståelse og velvilje fra arbeidsgiver i forbindelse med sykt barn og besøk hos lege, tannlege etc. 8 av 10 svare at de gjør det i stor grad. Det er en tendens til at fedre i noe større grad enn mødre opplever å møte forståelse fra arbeidsgiver i slike tilfeller. Innvanderne skiller seg i liten grad fra befolkningen generelt på dette området.

Figur 18: I hvilken grad møter du forståelse og velvilje fra arbeidsgiver når du må ta fri fra jobb for å ...? Brutt ned på mødre og fedre.

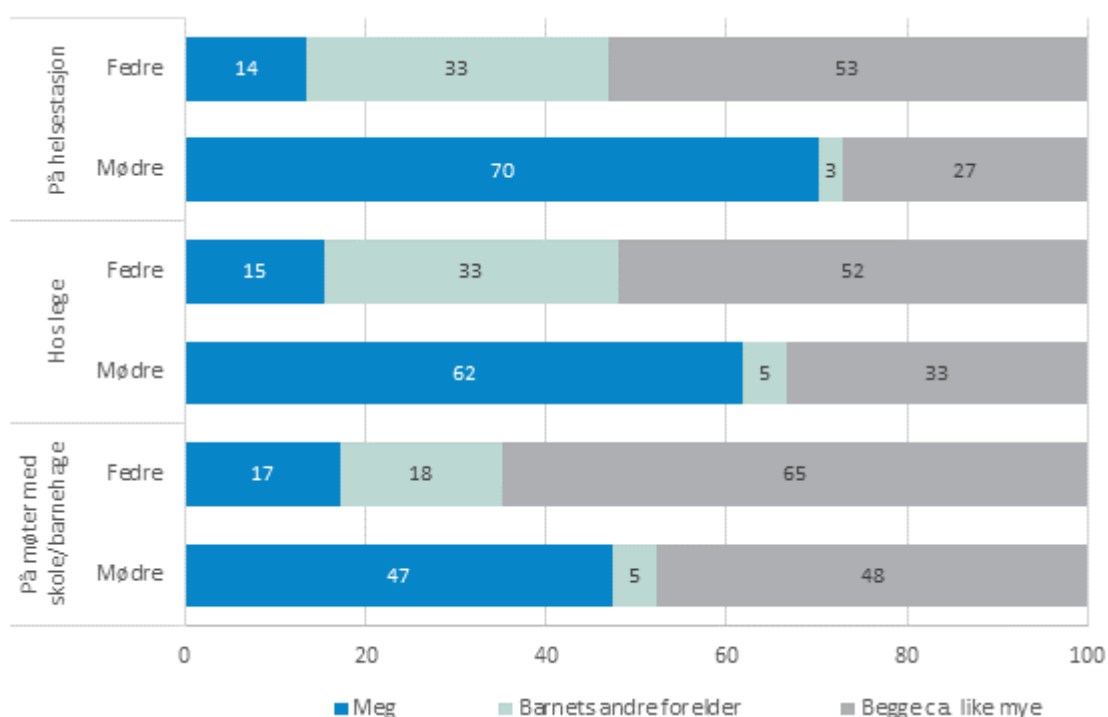
Møte med tjenestetilbudet

Omtrent like mange fedre som mødre har deltatt på vegne av barnet i møte med helsestasjon, lege, skole/barnehage, enten alene eller sammen med den andre forelderen. Samtidig opplever mødrene i hovedsak at det er de som deltar oftest, mens fedrene opplever i større grad at foreldrene deltar like mye. I møte med de ulike instansene opplever både mødrene og fedrene at begge parter i like stor grad blir hørt og møtt med interesse.

Hvem deltar med på vegne av barnet i tjenestetilbudet?

Mødre og fedre har relativt ulike oppfatninger av hvem som deltar oftest på vegne av barnet i møter med helsestasjon, skole/barnehage og hos legen. Mødrene svarer i større grad enn fedrene at mor som oftest deltar på vegne av barnet, mens de fleste fedre mener det er likt.

Figur 19: Hvem deltar oftest på vegne av barnet i møte med disse instansene? Brutt ned på mødre og fedre. Prosent.

Når det gjelder helsestasjon svarer 70 % av mødrene at det er de som oftest deltar på vegne av barnet, mens kun 33 % av fedrene mener mor deltar mest. De fleste fedrene mener begge foreldrene deltar ca. like mye (53 %), en oppfatning som er langt mindre utbredt blant mødrene (27 %). Relativt få av både fedrene (14 %) og mødrene (3 %) svarer at det er far som oftest deltar på helsestasjonen.

Det er også en klar overvekt av mødre som mener det er de som oftest er med barnet til legen (62 %), en oppfatning som deles av 33 % av fedrene. Fedrene mener i betydelig større grad enn mødrene at begge foreldrene deltar ca. like mye (52 mot 33 %). Relativt små andeler både blant fedrene (15 %) og mødrene (5%) mener det er far som oftest er med barnet til legen.

Det er ganske delte meninger blant mødrene om hvem som deltar mest på møter med skole/barnehage. Omtrent halvparten mener begge foreldrene deltar ca. like mye og omtrent like

mange mener det er de selv som deltar oftest. Blant fedrene mener de fleste at begge foreldrene deltar ca. like mye (65 %). Fordelingen blant øvrige fedre viser at det er omtrent like mange som mener de selv deltar oftest (17 %) som det er som mener at mor deltar oftest (18 %).

Andelen fedre som svarer at det som oftest er mor som er med barnet til lege eller helsestasjon er høyere blant fedre til jenter enn gutter. 37 % av jentefedrene svarer at det som oftest er mor som er med barnet til både lege og helsestasjon, mens andelen blant guttefedrene er henholdsvis 29 og 30 %. Det er mindre forskjeller etter barnets kjønn i andelen fedre som svarer at det er de selv som oftest følger barnet.

Blant fedre med barn i alderen 0-2 år finner vi høyest andel som svarer at det som oftest er mor som følger barnet til helsestasjonen (43 %). Resultatene viser også at det ifølge fedrene er spesielt blant de eldste barnene (15-17 år), at det oftest er mor som er med til lege (41 %).

Resultatene for mødre viser mindre variasjoner etter barnets kjønn og alder.

Foreldre med innvandrerbakgrunn skiller seg lite fra befolkningen generelt på spørsmålet om hvem som oftest deltar på møter med skole/barnehage. Når det gjelder å følge barnet på helsestasjon eller til lege er det en tendens til at en høyere andel fedre og mødre med innvandrerbakgrunn svarer at begge foreldrene gjør dette ca. like ofte. Totalt oppgir hhv. 48 og 49 % av foreldrene med innvandrerbakgrunn at begge foreldrene ca. like ofte følger barnet til helsestasjon eller lege, sammenlignet med 40 og 42 % av befolkningen generelt.

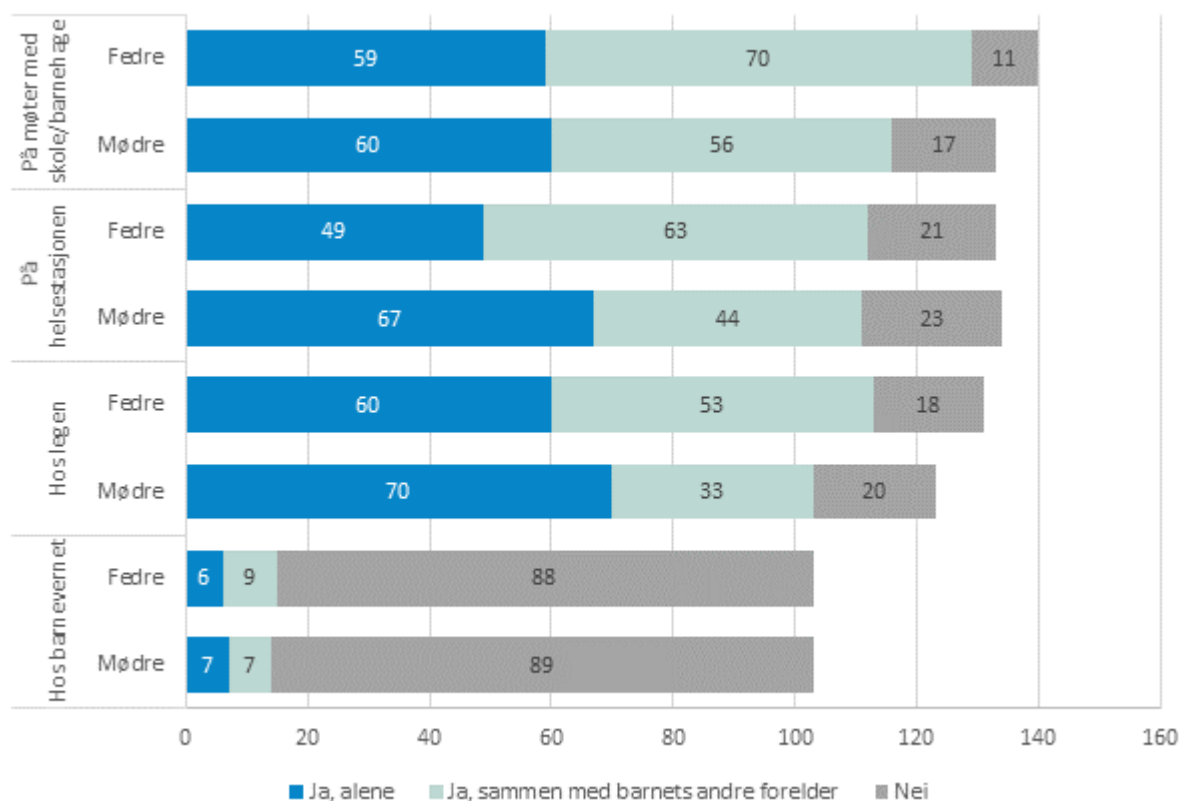
Deltagelse alene og sammen med den andre forelder i møte med tjenestetilbudet

De aller fleste fedre og mødre har på vegne av barnet vært på helsestasjon eller hos lege, enten alene eller sammen med barnets andre forelder. Det er kun mindre forskjeller mellom andelen fedre og mødre som aldri har deltatt på dette. Vi kan imidlertid merke oss at flere mødre enn fedre har vært alene på både helsestasjon (67 mot 49 %) og med barnet til legen (70 mot 60 %), mens fedrene i større grad enn mødrene har vært der sammen med barnets andre forelder.

Når det gjelder deltagelse på møter med skole/barnehage svarer omtrent like mange fedre som mødre at de har deltatt på dette alene. Samtidig har en høyere andel av fedrene enn mødrene deltatt på dette sammen med barnets andre forelder, mens en litt høyere andel av mødrene enn fedrene aldri har deltatt.

Det er ingen forskjeller mellom mødre og fedre når det gjelder deltagelse i møter hos barnevernet, hvorav omtrent 1 av 10 har vært i dette enten alene eller sammen med den andre forelder.

Figur 20: Har du noen gang på vegne av barnet vært på følgende? Brutt ned på fedre og mødre. Prosent. På grunn av muligheter for flere kryss, vil resultater ikke summeres til 100.

Andelen fedre som har vært alene på vegne av barnet i møte med helsestasjon er lavest blant de med barn i alderen 0-2 år. 40 % av fedrene til de yngste barna har vært alene med dem til helsestasjonen, mens andelen er høyest blant fedre med barn i alderen 3-8 år (58-60 %). Blant mødrene viser resultatene at de fleste av dem med 0-2 åringer har vært med barnet alene til helsestasjonen (84 %). Vi kan imidlertid merke oss at foreldre til de yngste barna i stor grad har vært sammen på møter med helsestasjonen. Totalt 85 % av fedrene og 72 % av mødrene har vært på helsestasjonen sammen med den andre forelder.

Videre viser resultatene at 40 % av fedrene til 0-2 åringer vært alene med barnet til lege, sammenlignet med 61-65 % av fedrene til eldre barn. Fra barnet er 3 år er det liten forskjell i andelen fedre som har deltatt alene på møter med skole/barnehage (62-65 %).

En høyere andel av fedre til gutter enn jenter har fulgt barnet alene til legen (65 mot 56 %). Blant mødrene er det ingen betydelige forskjeller etter barnets kjønn.

Fedre med innvandrerbakgrunn oppgir i litt større grad enn fedre generelt, både at de har vært alene med barnet på helsestasjonen (56 mot 49 %) og at de har vært på helsestasjonen sammen med barnets andre forelder (70 mot 63 %).

Mødrene med innvandrerbakgrunn skiller seg noe fra mødre generelt ved at en høyere andel, sier at de har vært alene med barnet på helsestasjon og på møter med skole/barnehage, samtidig som andelen som har vært der sammen med den andre forelderen er relativt lik.

Når det gjelder å være med barnet til legen er det både blant fedrene og mødrene en høyere andel enn i befolkningen generelt som sier at de har vært der sammen med den andre forelderen. Totalt har rundt 9 av 10 både mødre og fedre med innvandrerbakgrunn vært med barnet til legen, sammenlignet med omtrent 8 av 10 av foreldre generelt.

En litt høyere andel av mødre og fedre med innvandrerbakgrunn har vært i kontakt med barnevernet (18 %), sammenlignet med 11 % av foreldre generelt. Det er ingen betydelige forskjeller mellom andelen av fedre og mødre med innvandrerbakgrunn som totalt har vært i kontakt, men litt flere av mødrene har vært der alene (13 mot 6 %), mens litt flere av fedrene var der sammen med den andre forelderen (15 mot 11 %).

Kommunikasjon i møte med tjenestetilbudet sammen med den andre forelderen

Det er relativt samstemt vurderinger mellom mødrene og fedrene når det gjelder hvem de ansatte snakket mest til sist de var sammen på de ulike tjenestetilbudene. De fleste av både mødre og fedre mener de ansatte snakket like mye til begge foreldrene. I de tilfellene dette ikke gjelder er det som oftest mor det snakkes mest til.

21 % av mødrene svarer at de ansatte henvendte seg mest til dem sist de var på helsestasjonen sammen med far. Omtrent like stor andel av fedrene (19 %) svarer at ansatte snakket mest til mor. Majoriteten av både mødre og fedre (begge 71 %) sier at de ansatte på helsestasjonen snakket like mye til begge foreldrene.

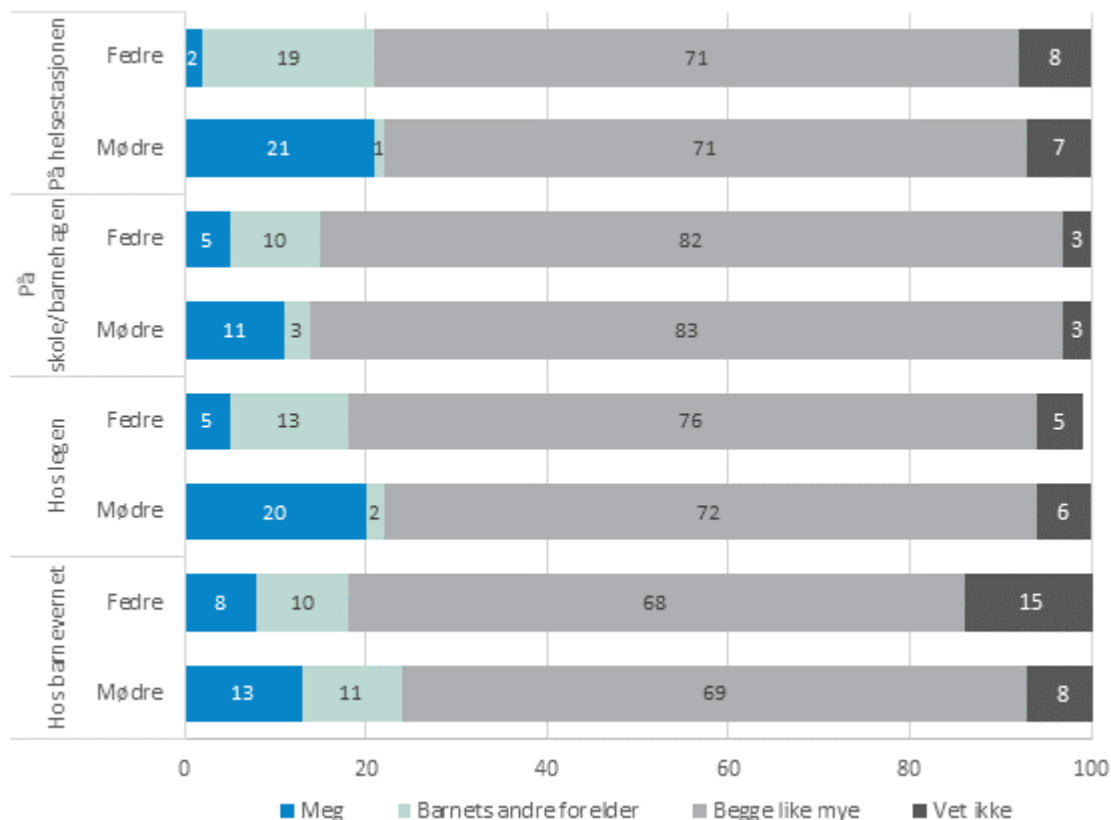
Sist de var på møter hos skole/barnehage oppgir rundt 1 av 10 av både fedre og mødre at de ansatte snakket mest til mor, mens i overkant av 8 av 10 sier de ansatte snakket like mye til begge to. Det er på dette område vi finner de høyeste andelen som mener at ansatte snakket like mye til begge foreldrene.

Når det gjelder sist de var sammen med barnet til lege mener litt flere mødre enn fedre at ansatte snakket mest til mor (20 mot 13 %). Hovedvekten er imidlertid også her av den oppfatning at det ble snakket like mye til begge foreldrene (hhv. 72 og 76 %).

Foreldrene som har vært i møter med barnevernet sammen med den andre forelder⁸ mener jevnt over det de snakket like mye til begge to (7 av 10). Av øvrige mener omtrent like mange at det ble snakket mest til mor som til far, og det er ingen store forskjeller mellom mødre og fedre.

Andelen som mener ansatte snakket mest til far er gjennomgående lav blant både mødre og fedre, hvorav vi finner den høyeste blant fedre i møte med barnevernet (8 %).

Figur 21: Sist du var der sammen med barnets andre forelder, hvem opplevde du at de ansatte snakket mest til? Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Resultatene blant foreldrene med innvandrerbakgrunn avtegner et ganske likt mønster som i befolkningen generelt.

Kommunikasjon i møte med tjenestetilbudet når man er der alene

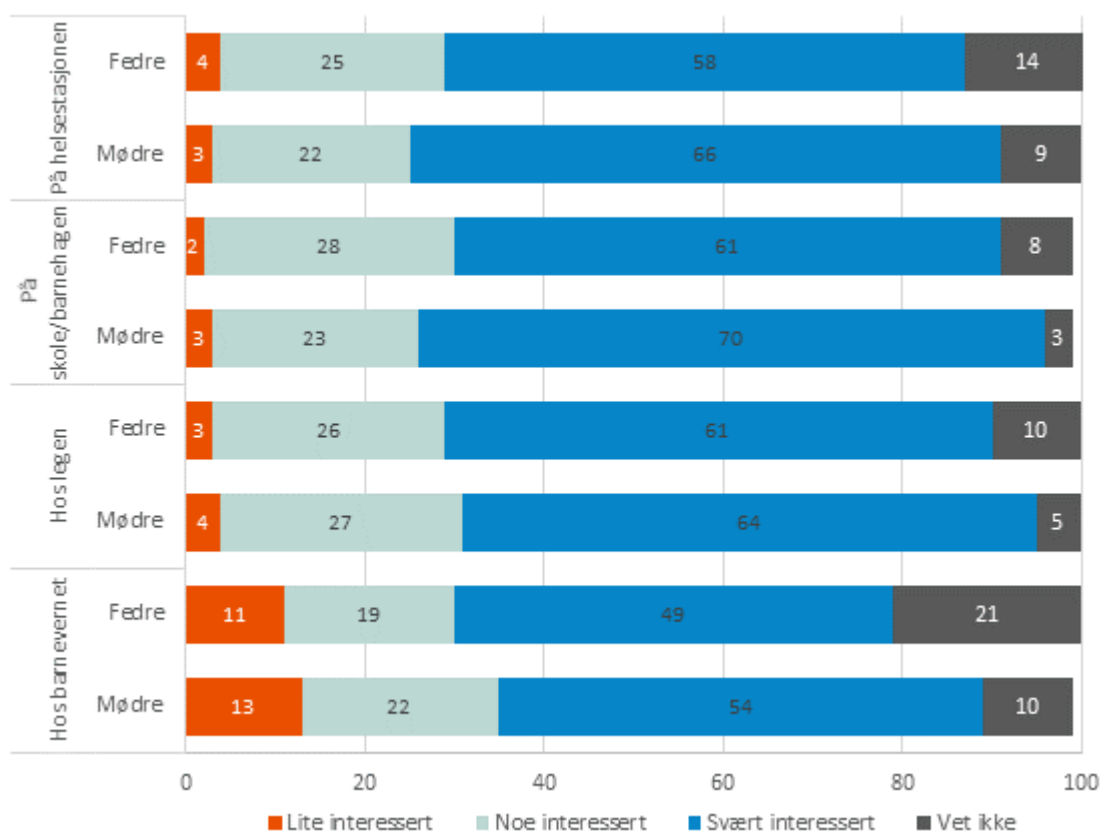
Sist foreldrene var på møte med de ulike instansene uten barnets andre forelder erfarte en høyere andel mødre enn fedre at de ansatte var *svært* interessert i å høre om deres oppfatninger om barnet og dets behov. Fedrene, på sin side, svarte litt oftere enn mødrene at de ansatte var *noe* interessert. Unntaket er møter hos legen, hvor opplevelsen av de ansattes interesse er noe mer samstemt blant fedrene og mødrene.

Det er imidlertid ingen betydelige forskjeller mellom fedre og mødre når det gjelder andelen som opplevde at de ansatte var *lite* interessert i deres oppfatninger på helsestasjonen, skole/barnehage eller hos legen. Dette gjelder kun 2-4 % av både mødrene og fedrene. I møte med barnevernet

⁸ 124 fedre og 103 mødre har vært i møte med barnevernet sammen med den andre forelder og besvart dette spørsmålet.

opplevde imidlertid litt flere at de ansatte var lite interessert i deres synspunkter, men det er ingen betydelige forskjeller i andelen mellom fedre (11 %) og mødre (13 %).⁹

Figur 22: Sist du var der uten barnets andre forelder, hvor interessert erfarte du at de ansatte var i å høre om dine oppfatninger om barnet og dets behov? Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Resultatene blant foreldrene med innvandrerbakgrunn er jevnt over ganske like som i befolkningen generelt. Den største forskjellen er at en høyere andel av fedre med innvandrerbakgrunn enn ellers i befolkningen, svarer at ansatte ved skole/barnehage var svært interessert i å høre om deres oppfatninger (74 mot 61 %).

⁹ 80 fedre og 105 mødre var vært i møter hos barnevernet alene og besvarte spørsmålet.

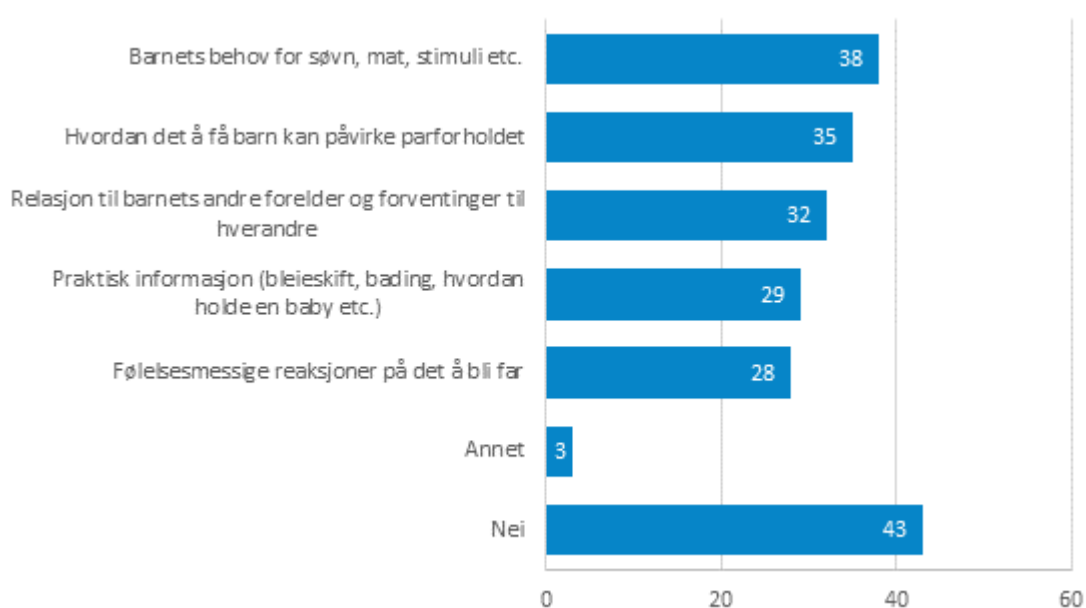
Fedres behov for oppfølging og informasjon

Over halvparten av fedrene synes det ville vært nyttig å snakke med en helsesøster om ulike temaer i forbindelse med fødsel, først og fremst om barnets behov samt om hvordan det å få barn kan påvirke parforholdet. Omtrent 20 % av fedrene ønsker å kunne snakke med helsestasjonen uten at mor er tilstede, og andelen er størst blant de yngste fedrene, og de med små barn. 25 % av fedrene mener også at en egen pappagruppe kunne vært interessant.

Fedres behov for å snakke med helsesøster

Fedrene ble spurt om det kunne vært nyttig for dem å snakke med helsesøster om ulike ting før eller i etterkant av barnets fødsel. Resultatene viser at 38 % av fedrene tror det kunne vært nyttig å snakke med helsesøster om barnets behov for søvn, mat stimuli etc. Derneft mener mange at det kunne vært nyttig å snakke om hvordan det å få barn kan påvirke parforholdet (35 %), samt relasjon til barnets andre forelder og forventinger til hverandre (32 %). Forholdvis mange mener også det kunne vært nyttig å snakke med helsesøster om praktisk informasjon (bleieskift, bading, hvordan holde en baby etc.) og følelsesmessige reaksjoner på det å bli far (hhv. 29 og 28 %). 43 % tror ikke det ville vært nyttig for dem å snakke om disse tingene.

Figur 23: Tror du noe av det følgende ville vært nyttig for deg å snakke med om helsesøster om før eller i etterkant av barnets fødsel? Spørsmål kun stilt til fedre. Prosent.

Tabell 2 viser at det er relativt store forskjeller mellom undergruppene av fedre basert på alder, utdanning, samt alder på barnet de svarer med utgangspunkt i. Yngre fedre, og fedre til små barn, skiller seg fra eldre fedre og fedre til eldre barn, ved at de i større grad tror det ville vært nyttig å snakke med helsesøster om ulike sider ved det å bli far før eller i etterkant av barnets fødsel. Det er også et tydelig mønster at fedre med høyere utdanning, i større grad enn fedre med lav utdanning, tror de ville ha hatt nytte av å snakke med helsesøster.

Tabell 2: Tror du noe av det følgende ville vært nyttig for deg å snakke om med helsesøster før eller i etterkant av barnets fødsel? Flere kryss mulig. Brutt ned på fedrenes alder, utdanning og barnets alder. Prosent.

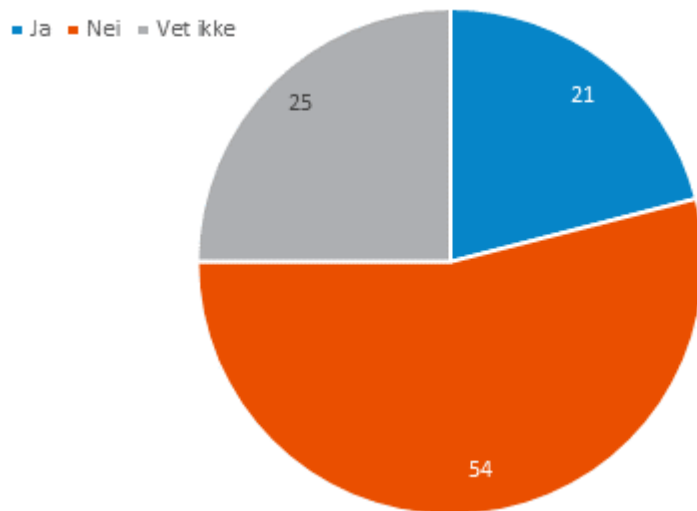
		Praktisk informasjon (bleieskift, bading, hvordan holde en baby etc.)	Barnets behov for søvn, mat, stimuli etc.	Relasjon til barnets andre forelder og forventinger til hverandre	Følelsesmessige reaksjoner på det å bli far	Hvordan det å få barn kan påvirke parforholdet	Annet	Nei	Antall
Alder	Under 35 år	40 %	52 %	44 %	39 %	47 %	3 %	26 %	(n=163)
	35-39 år	39 %	51 %	44 %	41 %	44 %	0 %	32 %	(n=226)
	40-44 år	30 %	40 %	31 %	27 %	35 %	3 %	41 %	(n=274)
	45-49 år	27 %	35 %	31 %	25 %	34 %	2 %	46 %	(n=363)
Høyeste fullførte utdanning	Grunnsk./VGS/Fagskole	24 %	31 %	27 %	24 %	29 %	2 %	51 %	(n=465)
	Universitet/høgskole (1-3 år)	30 %	38 %	34 %	30 %	37 %	3 %	41 %	(n=434)
	Universitet/høgskole (4 år +)	34 %	45 %	34 %	30 %	37 %	4 %	39 %	(n=532)
Barnets alder	0-2 år	40 %	54 %	42 %	37 %	42 %	3 %	31 %	(n=169)
	3-5 år	33 %	46 %	41 %	39 %	43 %	3 %	30 %	(n=181)
	6-8 år	30 %	43 %	32 %	29 %	36 %	2 %	41 %	(n=231)
	9-11 år	31 %	39 %	26 %	27 %	30 %	5 %	42 %	(n=251)
	12-14 år	26 %	31 %	30 %	25 %	33 %	3 %	49 %	(n=281)
	15-17 år	23 %	28 %	27 %	20 %	30 %	2 %	55 %	(n=318)

Fedrene med innvandrerbakgrunn skiller seg fra fedrene i befolkningen generelt ved at betydelig flere av dem svarer at det ville vært nyttig å snakke med helsesøster om samtlige av aspektene det er spurt om. Kun 24 % av dem svarer «nei» på spørsmålet, sammenlignet med 43 % av fedrene i befolkningsutvalget.

Behov for å snakke med helsestasjon uten at mor er til stede?

Fedrene ble spurt om de tror det ville vært nyttig for dem å snakke med helsestasjon uten at mor er til stede før eller i etterkant av barnets fødsel. De fleste fedrene (54 %) svarer at de ikke har et slikt behov, mens 21 % uttrykker at det ville vært nyttig å snakke med helsestasjon uten mor. Det er samtidig en relativt høy andel som svarer «vet ikke» (25 %).

Figur 24: Tror du det ville vært nyttig for deg å snakke med helsestasjon uten at mor er til stede før eller i etterkant av barnets fødsel? Spørsmål stilt til fedre. Prosent.

Andelen som tror det ville vært nyttig å snakke med helsestasjonen uten mor er høyest blant fedrene under 35 år (30 %), og synker deretter med alderen. Blant fedrene som er 50 år eller eldre svarer kun 16 % at de tror dette ville vært nyttig.

Med utgangspunkt i barnas alder finner vi høyest andel som tror en samtale uten mor ville vært nyttig blant fedre med barn i 3-5-årsalderen (32 %). Rundt 20 % av fedre med barn i øvrige aldersgrupper svarer det samme.

Blant fedrene med innvandrerbakgrunn svarer en høyere andel enn i befolkningen generelt «ja» (28 mot 21 %) eller «nei» (63 mot 54 %) på spørsmålet om de tror det ville vært nyttig å snakke med helsestasjonen uten at mor er til stede. Tilsvarende svarer færre av fedrene med innvandrerbakgrunn «vet ikke» (9 mot 25 %).

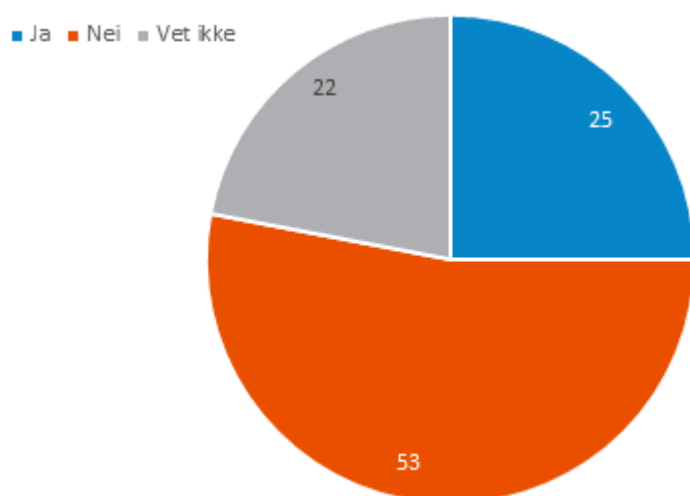
Deltagelse i pappagruppe

25 % av fedrene svarer at de ville vært interessert dersom de fikk tilbud om å delta i en pappagruppe. 2 % er usikre, mens 53 % svarer at de ikke ville vært interessert.

Andelen av fedre som ville vært interessert i å delta på en pappagruppe er høyest blant fedre under 35 år (38 %), og synker deretter med alderen. Blant de eldste fedrene (50 år +) ville kun 18 % vært interessert i å delta på en pappagruppe.

Utvalget av fedre med innvandrerbakgrunn viser at betydelig flere an dem enn i befolkningen generelt, ville vært interessert i å delta på pappagruppe (52 mot 24 %). Kun 4 % av fedre med innvandrerbakgrunn svarer «vet ikke», mens 44 % ikke ville vært interessert.

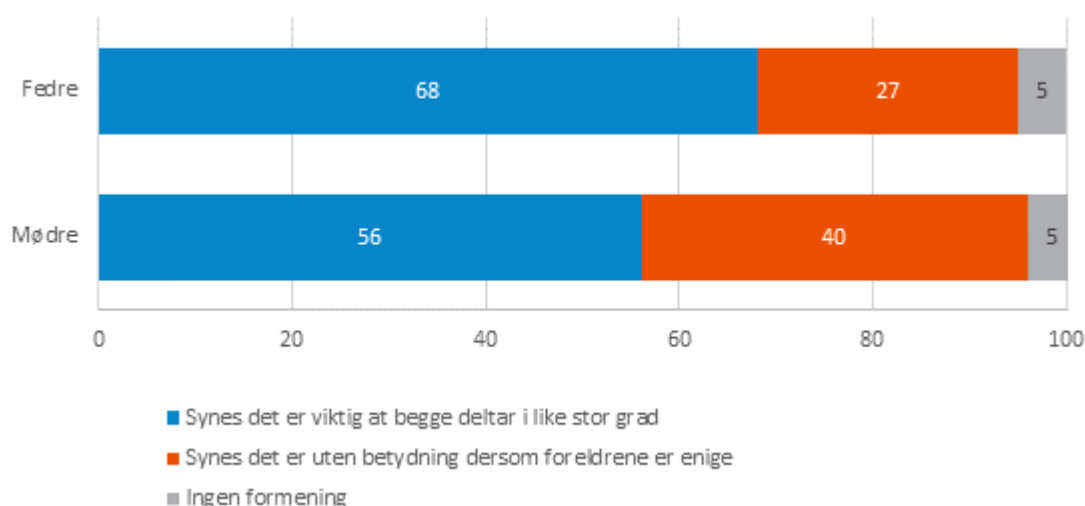
Figur 25: Ville du vært interessert i å delta dersom du fikk tilbud om å delta i en pappagruppe? Prosent.

Holdninger til rollefordeling

En betydelig høyere andel av fedrene enn mødrene mener det er viktig at begge foreldrene deltar i like stor grad på arenaer som helsestasjon, skole, barnehage ect. (68 mot 56 %). Tilsvarende mener flere mødre enn fedre at dette er uten betydning så lenge foreldrene er enige om rollefordelingen (40 mot 27 %).

Figur 26: Synes du det er viktig at begge foreldrene deltar i like stor grad på arenaer som helsestasjon, skole, Barnehage ect., eller tenker du at det er uten betydning dersom foreldrene er enige om rollefordelingen? Brutt ned på fedre og mødre. Prosent.

Blant fedrene finner vi de høyeste andelen som mener det er viktig at begge foreldrene deltar i like stor grad blant de under 35 år (75 %) og blant de i alderen 45-49 år (73 %). Blant fedre i øvrige aldersgrupper gjelder dette mellom 62-67 %.

Det er mindre forskjeller etter mødrenes alder, selv om den aller høyeste andelen som mener begge bør delta i like stor grad, er å finne blant de yngste mødrene på under 35 år (59 %).

Det er en tendens blant både fedre og mødre at andelen som mener begge foreldre bør delta i like stor grad, er lavest blant de med kun grunnskoleutdanning (hhv 64 og 53 %). Dette gjelder 6 prosentpoeng flere av fedrene, og 4 prosentpoeng flere av mødrene, med utdanning på universitet eller høyskole.

Fedrene med innvandrerbakgrunn skiller seg lite fra det som er vanlig blant fedre i befolkningen på spørsmålet om hvordan man mener rollefordelingen bør være. Mødre med innvandrerbakgrunn, derimot, mener i større grad enn mødre i befolkningen at det er viktig at begge foreldrene deltar likt (65 mot 56 %). En lavere andel av mødre med innvandrerbakgrunn enn mødre generelt i befolkningen, synes dette er uten betydning dersom foreldrene er enige (29 mot 40 %).